

Är skiljaktigheter i social identitet lika med skiljaktigheter i gestaltningar?

En kvalitativ innehållsanalys om hur svensk nyhetsmedia
gestaltar terrorister med skiljaktiga sociala identiteter.

LUNDS
UNIVERSITET

Madeleine Dahllöf

Abstract

The purpose of this study was to examine how individuals with different social identities, guilty of committing terrorist attacks, are framed in the Swedish news media. With regards to the increase in right-wing terrorist attacks, I found that a research aimed at investigating differences in how right-wing terrorists and Islamic-terrorists are represented would be important and interesting. I have analysed framing in the Swedish news media by looking at four different individuals, where two are considered right-wing terrorists, and the other two are Islamic-terrorists. The method used has been a qualitative content analysis, aimed at identifying and analysing underlying and latent messages in one hundred sixty news articles. The analytical framework used has been based on the social identity theory, combined with representation and framing theory. The findings showed that there are in fact differences in how the individuals are framed in media, and that the difference can to a certain extent be explained with reference to the individual's social identity. The analysis further illustrated that the Swedish news media tends to uphold a discourse that continuously favours the ingroup, and with reference to previous research, the findings demonstrates how media's representations influences how the public perceives and understands certain news, and the potential consequences such framing might have.

Nyckelord: Terrorism, våldsbejakande brott, gestaltningsteori, representation, social identitet, social identitetsteori, Abdulwahab, Akilov, Breivik, Lundin Pettersson, innehållsanalys

Antal ord: 9 986

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Problemformulering	5
1.2	Syfte och frågeställning	6
2	Bakgrund	7
2.1	Terrorism	7
2.2	Val av fall	7
2.2.1	Bryggaregatan 11 december 2010	8
2.2.2	Utöya 22 juli 2011	8
2.2.3	Trollhättan 22 oktober 2015	9
2.2.4	Drottninggatan 7 april 2017	9
3	Tidigare forskning	10
3.1	Medias påverkan	10
3.2	Terrorism i media	11
3.3	Islamofobi i västerländsk media	12
3.4	Sammanfattning	13
4	Teoretiskt ramverk	14
4.1	Social identitetsteori	14
4.2	Representation och gestaltningsteorin	16
5	Metod och material	18
5.1	Metod	18
5.1.1	Kvalitativ innehållsanalys	18
5.1.2	Tillvägagångssätt	19
5.2	Materialurval och avgränsningar	20
5.3	Metoddiskussion	21
6	Analys och diskussion	22
6.1	Taimour Abdulwahab	22
6.1.1	Utgruppen	22
6.1.2	Ingruppen	24

6.2	Anders Behring Breivik.....	25
6.2.1	Utgruppen.....	25
6.2.2	Ingruppen.....	26
6.3	Anton Lundin Pettersson.....	27
6.3.1	Utgruppen.....	27
6.3.2	Ingruppen.....	29
6.4	Rakhmat Akilov.....	30
6.4.1	Utgruppen.....	30
6.4.2	Ingruppen.....	32
6.5	Diskussion.....	32
7	Slutsats.....	36
7.1	Förslag till framtida forskning.....	37
8	Källförteckning.....	38
8.1	Litteratur.....	38
8.2	Nyhetsartiklar som har analyserats.....	41
8.2.1	Material beträffande Adulwahab.....	41
8.2.2	Material beträffande Breivik.....	44
8.2.3	Material beträffande Lundin Pettersson.....	47
8.2.4	Material beträffande Akilov.....	50

1 Inledning

1.1 Problemformulering

Den 3 mars 2021 möttes den svenska befolkningen av nyheter om ett terroråd i centrala Vetlanda där åtta personer skadades. Den svenska nyhetsmedian skildrade ett terroråd bara minuter efter att händelsen ägt rum och terroristen identifierades som en 22-årig man från Afghanistan. Några timmar senare uppenbarades det att händelsen inte klassades som ett terroråd, utan beskrevs senare som vansinnesåd (SvT 2021a). Detta skiljer sig anmärkningsvärt från hur samma nyhetssidor beskrev dådet i Atlanta två veckor senare, när en 21-årig man från USA gick in i tre olika massagesalonger och sköt ihjäl åtta personer. Dådet benämndes som en masskjutning och inga hänvisningar till terroråd gjordes (SvT 2021b). Även om det inte råder konsensus att händelsen kunnat klassas som terroråd belyser det problematiken i hur nyhetsmedia framställer vissa dåd som terroråd och andra med alternativa benämningar. Detta blir ytterligare intressant med hänvisning till det existerade terrorhotet i Sverige. Nationellt centrum för terrorhotbedömning (NCT) konstaterade i 2021 helårsbedömning att det främsta terrorhotet mot Sverige idag kommer från den våldsbejakande högerextremistiska miljön och den våldsbejakande islamistiska miljön (NCT 2021:1-2). I ett tidigt stadie i min undersökning noterade jag däremot att väldigt få våldsbrott begångna av högerextremister benämns som terroråd medans islamistiska våldsbrott ofta initialt omnämns som terrorism. Detta kan exemplifieras av våldsdåden i Vetlanda och Atlanta som diskuterats ovan och det går följaktligen att utläsa en skillnad i hur media väljer att gestalta en individ baserat på deras grupptillhörighet och sociala identitet. Således uppmärksammas spänningar mellan in- och utgrupper i samhället samt hur media behandlar och underhåller sådana strukturer (White 2020:23). Det som skrivs i nyhetsmedia blir ofta taget som sunt förnuft och informationen blir ideligen accepterat utan en kritisk analys av det. Detta kan anses problematiskt då media används av många som den främsta källan för information men även då medias makt i samhället anses öka (ibid.). Följaktligen anser jag att en analys av svenska nyhetsartiklar angående förekomsten av olika diskurser gällande sociala identiteter är relevant och intressant.

1.2 Syfte och frågeställning

Fastän forskning om terrorism och media, medias roll i samhället och gestaltningar i media redan är ansenligt syftar undersökningen att bidra till forskningsområdet. I ett tidigt stadié identifierade jag omfattande forskning angående terroristers gestaltning i amerikansk media, men hittade desto mindre gällande svensk media. Därmed tycks jag mig identifierat en forskningslucka och anser att min studie kan vara bidragande till området. Det övergripande syftet med studien är att undersöka hur individer med olika sociala identiteter framställs i svensk nyhetsmedia. Studien syftar även till att undersöka potentiella skillnader i hur individen är gestaltad och hur gestaltningen kan förstås. Mina frågeställningar blir därmed följande:

- *Föreligger det skillnader i medias gestaltning av individer skyldiga till våldsbejakande brott?*
- *I vilken utsträckning förklaras skiljaktiga gestaltningar av skillnader i social identitet?*

2 Bakgrund

Fokuset för min uppsats är hur individer skyldiga till våldsbejakande brott är gestaltade och för att konceptualisera våldsbejakande brott har jag använt definitionen av terrorism. Individerna skyldiga till våldsbejakande brott är följaktligen även kallade terrorister. Nedan presenteras definitionen av terrorism som används i undersökningen samt fallen som ska analyseras.

2.1 Terrorism

Terrorism, även om det är ett världsomspännande hot, har ingen universell definition och jag har därmed valt att använda mig utav den svenska lagens förståelse. Ett terroristbrott är enligt svensk lag en gärning som kan skada en stat eller mellanstatlig organisations allvarligt, vars avsikt är att:

- *”Injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp.*
- *Tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta, eller avstå från att vidta, en åtgärd.*
- *Allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer” (SFS 2003:148, 2§)*

Således kan dåden som används i undersökningen klassas som terrordåd då de är inriktade på en specifik befolkningsgrupp eller befolkning och tvingar offentliga organ (exempelvis polisen) att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd. Slutligen kan det argumenteras att dåden ämnat till att förstöra eller förändra grundläggande politiska och sociala strukturer i samhället.

2.2 Val av fall

För att undersöka skillnader i medias gestaltning av terrorister vars sociala identitet skiljer sig åt har jag valt fyra olika fall som grund för min undersökning. Nedans presenteras fallen kortfattat.

2.2.1 Bryggaregatan 11 december 2010

Strax före 17:00 den 11 december 2010 inkom första samtalet till Stockholms ledningscentral gällande en bilbrand på Olof Palmes gata i centrala Stockholm. En stund senare, strax efter klockan 17 hörs en explosion ca 250 meter bort, nu på Bryggaregatan. Det är Taimour Abdulwahab som försökt slutföra ett terrordåd genom att utlösa en självmordsbomb (Säkerhetspolisen 2011:54-55). Abdulwahab hade cirka tjugo minuter tidigare skickat ett brev till bland annat Säkerhetspolisen och TT där han klarlagt sina motiv. Brevet innehöll en hyllning till den Islamiska staten och ett uttryckt hat mot Sverige, de 'otrogna' och mot den svenska konstnären Lars Vilks, där han benämns som 'grisen' (SvD 2010k). I brevet står det bland annat:

“Nu har islamiska staten uppfyllt vad de har lovat er. Vi finns nu här i Europa och i Sverige, vi är en verklighet, inget påhitt, mer vill jag inte säga om detta. Våra aktioner kommer prata för sig själva”

Abdulwahab påvisar därmed en koppling till den Islamiska staten och händelsen blir klassificerat som ett terrordåd. Abdulwahab avled på plats av sina skador. Emellertid kom ingen utomstående person till skada (Säkerhetspolisen 2011:54).

2.2.2 Utöya 22 juli 2011

Den 22 juli 2011, klockan 15.25 exploderade en bomb i regeringskvarteret i Oslo. Åtta personer dog och tio fördes till sjukhus med allvarliga skador (Norges offentlige utredninger 2012:17). Några timmar senare, strax efter 17:30, fick polisen i Norge larm om att en man iklädd polisuniform går runt och skjuter på ön Utöya. Det är Anders Behring Breivik, vars mål var att skjuta medlemmar från Arbeidernes Ungdomsfylking, det dåvarande regeringspartiets ungdomssektion, som hade sitt årliga sommarläger. Den första polisenheten gick i land 18:27, och klockan 18:34 var Breivik gripen (Norges offentlige utredninger 2012:23). Totalt dog 69 personer på ön, där majoriteten var ungdomar. Sammantaget dog 77 personer. Breiviks motiv och mål var tydliga, och enligt forskning om terrorism är vanliga terroristmål viktiga myndighetsfunktioner, tätbefolkade område och en gärningsman med uttalade politiska motiv (Norges offentlige utredninger 2012:23). Breivik hade även skickat ut ett manifest, benämnt '2083-A European Declaration of Independence', på cirka 1500 sidor till över 1000 mottagare.

Vidare undersökning visade att Breivik varit aktiv på, och haft omfattande kontakt med personer på radikala, högerextremistiska och islamfientliga internetforum (Norges offentlige utredninger 2012:341).

2.2.3 Trollhättan 22 oktober 2015

Strax innan klockan 10 den 22 oktober 2015 satte sig 21-årige Anton Lundin Pettersson i en bil med målet att köra till skolan Kronan i Trollhättan. Klockan 10:06 ses Lundin Pettersson på övervakningskamera när han går in i byggnaden (Polisen 2016:7). Iklädd svart hjälm, ansiktsmask, svart rock, ett svärd och en kniv gick han runt och attackerade människor, både studenter och anställda. Målet var att döda så många han kunde och därefter själv dö i ett så kallat '*suicide by cop*' (Polisen 2016:17). Totalt dog tre personer: Lavin Eskandar, Ahmed Hassan och Nazir Amso. Andra blev allvarligt skadade (Polisen 2016:7). Lundin Pettersson avled själv när polisen avlossade skott mot honom (ibid). Utredningen visade på att gärningen var planerad och hade tydligt hatbrottsmotiv. Gärningen ska ha utlösts på grund av upplevda sociala och ekonomiska misslyckanden och i ett avskedsbrev funnet i bostaden skyller han sina upplevda misslyckanden på invandrare och menar att samhället svikit sin egen befolkning (Polisen 2016:16-17).

2.2.4 Drottninggatan 7 april 2017

Klockan 14:43 den 7 april inkom det första samtalet till räddningscentralen i Stockholm angående en lastbil på Drottninggatan i Stockholm. Lastbilen körde i väldigt hög hastighet på Drottninggatan tills den slutligen kraschade i Åhléns city (MSB 2017:8). Bakom ratten satt Rakhmat Akilov som under den cirka 600 meter långa färden dödade fem personer och allvarligt skadades 14 stycken (MSB 2017:8; Polisen 2017:8-9). Klockan 19:55 samma dag bekräftas Akilov gripen i Täby (Polisen 2017:9). I förundersökningen bekräftade Akilov att han planerat ett bombdåd, men att bomben som var placerad i lastbilen inte detonerade (Förundersökningsprotokoll 2017:7). Akilov bekänner att även om han var själv i utförandet av gärningen var det en order från kalifatet, mer specifikt Abu Bakr al-Baghdadi (Förundersökningsprotokoll 2017:8). Akilov påvisar därmed en direkt koppling till den Islamska staten och han dömdes för terrordåd.

3 Tidigare forskning

Tidigare forskning inom problemområdet beträffande medias gestaltning, medias påverkan och social identitet är omfattande och kommer därmed kort behandlas. Forskningen belyser medias potentiella påverkan på publiken och uppmärksammar medias makt att påverka genom olika gestaltningar samt existerande diskurser. Tidigare forskning inom problemområdet har däremot till stor del begränsats till amerikansk media och studien motiveras av existerande kunskapsluckor angående svensk nyhetsmedia och gestaltningen av individer skyldiga till våldsbejakande brott. Min undersökning bygger således på den tidigare forskningen som belyser medias fundamentala roll i samhället och hur media bidrar till upprätthållandet och förstärkningen av existerande diskurser. Det som presenteras nedan ligger till grund för studien och för min förståelse.

3.1 Medias påverkan

Media, såsom tidningar, online-tidningar och TV-sändningar, har en fundamental roll i dagens samhälle och nyhetsmedia är en viktig informationskälla för den svenska befolkningen. Nyhetsmedia har således möjligheten att skapa och upprätthålla idéer, attityder, reaktioner och beteenden i och om samhället (Camauër & Nohrstedt 2006:9:171). R.M Entman menar att när något presenteras för en publik influerar presentationen hur publiken processar och hanterar den och följaktligen påverkas förståelsen av särskilda frågor eller händelser (Entman 2004:5). Media kan därmed betraktas som ett medium i samhället som agerar inom en etablerad diskurs och är oavbrutet påverkad av samhällsliga faktorer. Således kan media aldrig anses objektivt.

Elisabeth M. Perse har i sin bok *Media Effects and Society* fokuserat på medias effekter och klarlägger de teoretiska antaganden som förklarar medias påverkan. Perse argumenterar att media kan agera både aktör och katalysator som skapar och bidrar till förändringar i samhället. Inom mediaforskningen råder oenighet om medias påverkan, men Perse belyser fyra teorier som anses summera forskningen. Den första teorin är *Direct Effects*, som menar att medias

exponering kan ha en direkt påverkan. Effekterna ses omedelbart efter exponeringen och har en enhetlig och kognitiv påverkan på publiken (Perse 2000:25). Få forskare inom masskommunikationsforskningen accepterar dock teorin, men erkänner att media, under speciella omständigheter, kan ha sådan påverkan (Perse 2000:27). Den andra teorin är *Conditional Effects*, där media tillskrivs en begränsad roll och betoning läggs istället på publiken och på selektivitet (ibid.). *The Conditional model* belyser vikten av att publiken selektivt accepterar information och kan därmed själva bestämma exponeringen, uppmärksamheten, uppfattningar och påverkan. Följaktligen har publiken makten att avfärda exponering och påverkan (Perse 2000:31).

Den tredje teorin är *Cumulative effects*, som menar att medieinnehåll, när upprepat, kan överskrida publikens potential att begränsa påverkan (Perse 2000:31). Publiken kan därmed inte välja att acceptera eller avvisa effekterna utan påverkan är en kumulativ process, där teman och information som repeteras framställs som verklighet. Medias representation och gestaltning av vissa händelser blir därmed verkligheten. Media kan däremot inte påverka hur människor ska tycka och agera, som *Direct effect* menar, utan kan endast influera vad publiken ska anse som relevant och därmed sätta dagordningen (Perse 2000:32). Den sista teorin är *Cognitive-transactions model*. Den kognitiva-transaktionsmodellen riktas på den kognitiva psykologin och argumenterar att människor tillämpar en schematisk bearbetning på medieinnehåll (Perse 2000:33). Scheman är en mental struktur som relaterar kunskap till olika koncept och relaterar begrepp till varandra. Människor använder scheman för att tolka medieinnehållet och vid exponering används scheman för att tolka informationen. Gestaltningen av nyhetshändelser påverkar därmed vår förståelse då informationen relateras till existerande scheman (ibid.). Den tidigare forskningen belyser därmed vikten och konsekvenserna av medias gestaltning och min studie grundas främst på förståelsen av *cumulative effects* samt den kognitiva-transaktionsmodellen, men aspekter av *direct effects* och *conditional effect* är närvarande.

3.2 Terrorism i media

Massmedia och terrorism har en unik relation och Bruce Hoffman menar att det finns ett symbiotiskt förhållande (White 2020: 8). Det symbiotiska förhållandet kan sammanfattas som att media gynnas av att rapportera om terrorismen eftersom de är ekonomiskt drivna och rapporterar om det som säljer, samtidigt som det blir en kanal för terroristpropaganda genom

att erbjuda 'publicitetens syre' (White 2020:9). Konsekvenser av rapporteringen är däremot påtagliga och överdriven och omfattande rapportering kan förvränga uppfattningen om terroristhotets utsträckning och gynna terrorismen. Vidare kan omfattande rapportering inspirera till ett imiteringsfenomen eller kopierande (White 2020:9). White belyser även att det skett en diskursiv förändring i rapporteringen om terrorism sedan terrorådet 9/11 och menar att begrepp såsom islam, Muslim och anti-muslimsk retorik kraftigt ökat (White 2020:21). Detta diskuteras mer nedan. White åskådliggör även vikten av medias gestaltning och dess konsekvenser och uppmärksammar betydelsen av oföränderliga gestaltningar. Hon menar på att användningen av samma inramning över en tidsperiod bidrar till att det blir sunt förnuft för publiken och applicerar teorin på amerikansk rapporteringen om terrorism och islam för att belysa en existerande diskurs om rädsla för terrorism. White åskådliggör att även om hotet av terrorism är mindre idag än för tjugo år sedan är rädslan för terrorism större idag med anledning av medias gestaltning och upprätthållande av diskursen (White 2020:23).

3.3 Islamofobi i västerländsk media

Det finns omfattande forskning gällande hur islam gestaltas i västerländsk media och forskningen framhåller att det ofta förekommer en negativ gestaltning grundat på orientalistiska antaganden och *andrefiering* (Kumar 2010; White 2020; Alatas 2005). Orientalism grundar sig på kolonialismen där Orienten hänvisar till kolonierna och dess befolkningen och teorin menar på att västvärlden ser sig överlägsna Orienten, speciellt islam (Kumar 2010:258). Deepa Kumar menar att orientalistiska antaganden om islam genomsyrar kontemporär nyhetsmedia och grundar sig på att väst är dominerande och överlägset Orienten (Kumar 2010:256-258). Även Syed Faird Alatas menar att media inte gestaltar verkligheten gällande islam utan grundas på orientalistiska stereotyper och missuppfattningar (Alatas 2005:43). Han menar på att negativa gestaltningar grundar sig på att västvärlden anser islam som en ideologisk konkurrent och åskådliggör att västerländsk media tenderar att porträttera islam på sex olika sätt: förtryckande, omodernt, restriktivt, extremistiskt, grundare till konflikter och farligt (Alatas 2005:46). Kumar's forskning delar många grundläggande antaganden med Alatas, men belyser istället att Islam gestaltas på fem olika sätt: som en monolitisk religion, som en sexistisk religion, muslimer som orationella och oförmögna till vetenskapligt tänkande, islam som en våldsam religion samt muslimer som terrorister (Kumar 2010:272). Även om de två ovanstående

forskarna identifierat olika antaganden tydliggörs en negativ gestaltning av islam och muslimer.

Utredningen, *Mediernas Vi och Dem*, avsåg undersöka strukturell diskriminering i svensk nyhetsmedia och fokuserade på förekomsten av andrefiering. Resultatet åskådliggjorde en existerande diskriminering som systematisk gynnar den dominanta gruppen, det vill säga etniska svenskar samt särskiljer på den dominanta gruppen och minoriteter (Camauër & Nohrstedt 2006: 11). Vidare har Betus (et al) i sin forskning ”*How Perpetrator Identity (Sometimes) Influences Media Framing Attacks as “Terrorism” or “Mental Illness”*” identifierat att nyhetsmedia mer frekvent benämner ett dåd som terrordåd om gärningsmannen är icke-vit och ofta muslimsk. Om gärningsmannen är vit benämns hen snarare som mentalt sjukt (Betus et al 2020:2). Undersökningen identifierade också att om gärningsmannen var en muslimsk terrorist fick det generellt mer media- och nyhetsbevakning än om gärningsmannen var vit (ibid.). Forskningen belyser därmed existerande diskurser om hur muslimer gestaltas i media och min undersökning grundas på om dessa går att identifiera även i svensk nyhetsmedia.

3.4 Sammanfattning

Forskningen angående media, terrorism och islam i media åskådliggör en existerande diskurs i nyhetsmedia som aktivt porträtterar negativa representationer om islam och att islam genomgående relateras till terrorism. Den tidigare forskningen visar även på att medias framställning av händelser påverkar hur publiken förstår dem. Detta relaterar till min studie då den negativa porträtteringen av islam och muslimer i nyhetsmedia kan anses som utgruppsfientlighet och belyser således den sociala identiteten (Demmers 2017: 43). Undersökningen grundar sig även på att fylla forskningsluckan angående hur den sociala identiteten spelar roll i hur media gestaltar individer. Studien bygger på den tidigare forskningen presenterad och ämnar påvisa vikten av att förstå medias inflytande och vilka potentiella konsekvenser gestaltningar kan ha.

4 Teoretiskt ramverk

Det teoretiska ramverket ämnar till att uppmärksamma gestaltningar i nyhetsmedia som förklaras med hänvisning till sociala identiteter. Social identitet operationaliseras genom den sociala identitetsteorin och undersökningen tar således ansats i den sociala identitetsteorin, gestaltningsteorin och representation.

4.1 Social identitetsteori

Den sociala identitetsteorin (SIT) tar avstamp i den sociala psykologin och ämnar förklara grupprelationer (FOI 2021:14). År 1970 genomförde Henri Tajfel 'The Minimal Group Paradigm', ett experiment för att åskådliggöra grupprelationer. Experimentet genomfördes genom att dela in människor i två olika grupper där kriterierna för gruppindelningen var slumpmässiga. Resultatet visade att människorna inom grupperna bildade in- och utgrupper där det fanns en positiv attityd mot ingruppen och en negativ attityd mot utgruppen. Resultatet påvisade även en överdriven betoning på ingruppens likheter och på utgruppens skiljaktigheter trots den slumpartade uppdelningen. Undersökningen ligger därmed till grund för SIT (Harrisson 2020:116-117). Marilyn Brewer belyser fyra principer som bildar ett universellt ramverk för att undersöka grupprelationer och dessa utgör även grunden för SIT. De fyra aspekterna är sammankopplade och överlappningar mellan dem är ofrånkomligt. Nedan kommer de fyra principerna diskuteras:

1. *Den sociala kategoriseringprincipen*
2. *Ingruppspositivitets principen*
3. *Gruppjämförelse principen*
4. *Utgruppsfientlighets principen (Demmers 2017:43).*

Den sociala kategoriseringsprincipen belyser att människor använder kategorier för att snabbt processa information och därefter fatta beslut. Kategoriseringen utgör därmed en grundfunktion för mänsklig uppfattning och människor kategoriserar sig i sociala grupperingar för att hantera

verkligheten och som ett sätt att finna identitet (Demmers 2017:41-43; Dovidio et al 2005:233). Individer kategoriserar sig i grupper med liknande egenskaper och konsekvent skapas en ingrupp där människorna betraktar sig själva och medlemmarna med positiva och liknande egenskaper samtidigt som skillnaderna till andra sociala kategorier, även benämnda utgrupper, betonas (Dovidio et al 2005:233). Kategoriseringsprocessen är därmed grundläggande för den sociala identitetsteorin. Michael Hogg (et al) menar på att den sociala kategorin en individ tillhör, till exempel nationalitet, religion eller politisk tillhörighet, förser individen med definition om vem hen är (1995:259). En individ kan tillhöra flera sociala kategorier, men kommer oavsett ha en social kategori som är viktigare än andra för individens identitet (ibid).

Den andra principen är ingruppspositivitet och grundas på att individen betraktar sin sociala kategori i positivt sken (Demmers 2017:43; Hogg et al 1995:260). Ingruppen försöker ständigt att förbättra den sociala identiteten, det vill säga få positiv bekräftelse, då det är fundamentalt för gruppens överlevnad (Knobloch-Weserwick et al 2010; FOI 2021:4). När individen däremot inte känner en positiv social identitet, det vill säga en hög och överlägsen status gentemot andra grupper, skapas en negativ social identitet. Den negativa sociala identiteten skapar negativ självkänsla som eventuellt kan bidra till konflikтуella situationer. När gruppen känner sig hotad av andra grupper, på grund av deras självuppfattande och förhållandevis låga sociala status skapas konflikтуella situationer (Demmers 2017:41-23).

Gruppjämförelsen betonar relationen mellan in- och utgruppen och Brewer belyser att ingruppspositiviteten förstärks genom gruppjämförelser (Demmers 2017:43). I jämförelsen blir ingruppens positiva aspekter betonade medans utgruppens negativa egenskaper och skillnader blir påfallande. Jämförelsen är även emotionellt laddad och kan bidra till konflikтуella situationer då grupperna konkurrerar om en positiv social identitet. När ingruppen känner sig hotad av utgruppen skapas en negativ social identitet som kan bidra till konflikter mellan grupperna (Hogg et al 1995:260; FOI 2021:27).

Den sista principen är utgruppsfientlighets-principen (Demmers 2017:43). Utgruppsfientligheten är grundläggande för SIT då sociala identitetskategorier och grundar sig på att identifiera negativa egenskaper hos utgruppen (Demmers 2017:43). Hogg (et al) identifierade att SIT åberopar två underliggande sociala kognitiva processer: själv-kategorisering (som diskuterats ovan) och självbildsförbättring. Självbildsförbättring grundar sig på att betrakta ingruppen i positivt sken och utgruppen i ett negativt sken (Hogg et al 1995:260).

Skildringen mellan grupperna är ofta baserat på 'subjective beliefs structures', som hänvisar till individers och grupper antaganden och uppfattningar om in- och utgruppen (ibid.). Dessa baseras ofta på stereotyper och normativa perspektiv och Hogg (et al) belyser att uppfattningarna om relationen mellan grupperna sällan korrekt reflekterar verkligheten då de baseras på ideologiska spänningar. Det är således uppfattningarna som upprätthåller in- och utgruppsdynamiken genom att influera beteenden, uppfattningar och påverkar den sociala identiteten (1995:260-261).

Sammanfattningsvis belyser SIT att individer definierar sin egen identitet utifrån en social gruppstillhörighet och identiteten förknippas med gruppidentiteten. Individen har vidare grundläggande behov av en positiv social identitet som uppnås genom gruppjämförelse, där gruppjämförelsen till stor del grundas på subjektiva föreställningar, det vill säga fördomar (Hogg et al 1995:259-260). Således blir SIT en relevant teori då min studie ämnar undersöka om svensk nyhetsmedia upprätthåller strukturer om in- och utgrupper baserade på sociala identiteter.

4.2 Representation och gestaltningsteorin

Gestaltningsteorin kan i vissa avseende sägas vara en utveckling på Halls representationsteori, som grundar sig på att något representeras via språkanvändning (Hall 1997:2). En representation är således en beskrivning av något. Vidare menar Hall att något får en mening först när det finns en symbolik i beskrivningen som vi kan relatera till existerande scheman (Hall 1997:3). Språket spelar därmed en viktig roll i att skapa representation då det är språket som organiserar begrepp i scheman (Hall 1997:14). Gestaltningsteorin delar många likheter med representationsteorin och grundar sig på att verkligheten representeras i media i form av gestaltningar. Gestaltning beskrivs som att välja och lyfta fram några aspekter av en händelse eller fråga samt skapa kopplingar mellan dem och verkligheten för att främja en viss tolkning (Entman 2004:5-6).

Tidigare forskning påvisar att medias gestaltning av verkligheten påverkar hur människor uppfattar den och Jesper Strömbäck menar att gestaltningsteorin har två grundantaganden. Det första är att verkligheten är obegränsad och därmed omöjlig att rapportera om. Journalister

måste därmed bearbeta och begränsa materialet till vad de själva anser relevant. Nyhetsrapportering blir därmed en gestaltning av verkligheten (Strömbäck 2016:71). Det andra grundantagandet är att gestaltningar påverkar publiken då de är kopplade till kognitiva scheman som påverkar publikens tolkningar och förståelser (Strömbäck 2016:72). I likhet med representationsteorin belyser teorin att när vissa gestaltningar framhävs i nyhetsmedia kommer publiken, oavsett gestaltningens avsikt, skapa ett samband med existerande scheman (Entman 2004:7).

Gestaltningsteorin används ofta inom medie- och kommunikationsvetenskapen för att åskådliggöra existerande diskurser och/eller strukturell diskriminering i nyhetsmedia. Forskningen åskådliggör att media tenderar att använda ramverk som tilltalar den dominerande gruppen i samhället och upprätthåller stereotypiska och fördomsfulla uppfattningar om utgruppen. Gestaltningar i media kan därmed influera den allmänna uppfattningen genom att främja vissa tolkningar och gestaltningar med mer kulturellt tilltalande termer och med mer omfattande rapportering har störst potential att främja en viss tolkning (Entman 2004:6-7). Representation och gestaltning handlar däremot inte om vad som existerar, utan belyser att det endast får en mening inom en etablerad diskurs (Hall 1997:30). För att kunna analysera gestaltningar och underliggande diskurser går det således inte att analysera enstaka textenheter utan en mer omfattande grund behövs (Hall 1997:35). Sammantaget kompletterar gestaltningsteorin och representationsteorin varandra då representationer skapar gestaltningar. Således blir representationer i texten ett angreppssätt till att identifiera gestaltningar. Vidare tillåter båda teorierna en intressant analys och kommer följaktligen användas som det teoretiska ramverket.

5 Metod och material

I detta kapitel diskuteras undersökningens metod, material, tillvägagångssätt, urval och avgränsningar.

5.1 Metod

5.1.1 Kvalitativ innehållsanalys

Innehållsanalysen är en datainsamlingsmetod som används för att analysera textenheter. Innehållsanalyser som forskningsmetod har ökat då det förekommit en tilltagande medvetenhet om språkets makt, betydelse och eventuella påverkan (Halperin-Heath 2017:336). Innehållsanalyser kan vara både kvalitativa och kvantitativa och syftet är att identifiera mönster i textenheter (Bergström-Boreus 2012:49-51). Kvantitativa innehållsanalyser fokuserar på det manifesta innehållet och innefattar en kvantifiering av ord för att identifiera mönster (ibid.). För studien lämpar sig däremot en kvalitativ innehållsanalys bättre då den ämnar att systematiskt analysera texter utan en kvantifiering. Kvalitativa innehållsanalyser utgår ifrån antagandet att det är möjligt att synliggöra dolda och underliggande meningar i texten och därmed fokusera på det latent innehåll (Halperin-Heath 2017:245-246). Eftersom nyhetsartiklarna som undersöks inte uttryckligen skiljer på individers sociala identitet lämpar sig metoden väl. Innehållsanalysen är en passiv insamlingsmetod och besitter en mängd fördelar. Den främsta fördelen, enligt Halperin och Heath, är att det minskar partiskhet i materialinsamlingen (2017:345). Innehållsanalysen tillåter även en systematisk analys av många olika textenheter och möjliggör en djupanalys av innehållet.

För att undersöka gestaltningar i nyhetsmedia har jag tagit inspiration ifrån Carol Bacchis *'What's the Problem Represented to be (WPR)?* (Bacchi 2012:21). WPR-metoden är ett verktyg för att kritiskt undersöka textenheter och användas för att analysera underliggande meningar och åsikter om vad som anses problematiskt (Bacchi 2012:21). WPR-metoden avser därmed att

kritiskt analysera problemrepresentationen genom att ställa sex frågor som adresseras hur problemet representeras (Bacchi 2012:21–22). För att operationalisera innehållsanalysen har tagit inspiration från Bacchis frågeställningar, som sedan omformulerats för att passa mitt material och det teoretiska ramverket då frågorna ämnar adressera problemrepresentation och underliggande meningar i textenheter.

5.1.2 Tillvägagångssätt

Efter jag funnit mitt material påbörjades läsningen. Analysen utgick från hundrasextio artiklar. Detta utgjorde en omfattande mängd text och för att systematiskt skapa struktur och reducera mängden ställde jag i ett tidigt stadie ett antal frågor som hjälpte mig att identifiera de meningsbärandeenheterna, det vill säga delar av textenheten som innehöll relevant information. Frågorna som ställdes tog avstamp i det teoretiska ramverket och WPR-approachen och syftande till att uppmärksamma gestaltningar. Frågorna som ställdes var:

1. *Hur gestaltas individen i artiklarna?*
2. *Hur gestaltas dådet, motivet, och individens bakgrund?*
3. *Finns det en alternativ gestaltning av dådet och individen?*
4. *Går det att urskilja en gestaltning av individen som ligger i enlighet med en eller flera av de fyra principerna inom den social identitetsteorin?*
5. *Går det att identifiera en gestaltning av individen som tillhörande in- eller utgruppen?*

Jag valde ett deduktivt förhållningssätt där det teoretiska ramverket inspirerade frågorna som ställdes. Det är därmed teorin och materiellt som genererade de teman och kategorierna som la grunden för analysen. Jag valde att skriva ut mitt material vilket gjorde det mer lätthanterligt och efter upprepade läsningar identifierades en mängd meningsbärandeenheter som markerades med olikfärgade markeringspennor utifrån frågorna som ställdes. De meningsbärandeenheterna noterades och skrevs i en tabell i ett Word-dokument för att kondenseras, koda och kategoriseras. Kondenseringen av texten underlättade kodningsprocessen som sedan lade grunden för kategorierna. Kategorierna som identifierades användes därefter för analysen. För att besvara frågeställningarna valde jag att genomgående förhålla mig till dem och strukturera därefter. Således ansåg jag att en uppdelning av gestaltningar som faller inom in- och utgruppen utgjorde en tydlig teoretisk struktur som lätt gick att förhålla sig till när frågeställningarna skulle besvaras.

5.2 Materialurval och avgränsningar

Materialet som används för innehållsanalysen är taget från Aftonbladet¹, Dagens Nyheter (DN)², Expressen³ och Svenska Dagbladet (SvD)⁴ då de är bland de största nyhetstidningarna i Sverige. Eftersom jag är intresserad av gestaltningarna i svensk nyhetsmedia ansåg jag att de ovanstående tidningarna utgör ett ändamålsenligt underlag och genom att inkludera ovanstående tidningar kontrollerade jag politiska intressen samt inkluderar både morgon- och kvällstidningar. För att begränsa materialet valde jag att fokusera på tidningarnas internetsidor och begränsade mig till nyhetsartiklar. Således exkluderades bland annat ledare, debattartiklar och krönikor. Vidare begränsade jag analysenheten till huvudrubrikerna, ingresserna och brödtexten. För materialinsamlingen använde jag internet-tidningens egen sökfunktion och skrev in individens namn. För att uppnå ett systematiskt urval utgick jag ifrån en kronologisk ordning och avsåg välja de tio första artiklarna rörande gärningsmannen. Materialinsamlingen var inte helt oproblematiskt då flertalet artiklar benämnde gärningsmännen men endast kortfattat behandlade dem. Därmed fick jag, utifrån den kronologiska ordningen, välja artiklar som mer omfattande behandlade gärningsmannen. I datainsamlingen för Lundin Pettersson förekom inte tillräckligt med artiklar när jag sökte på namnet i DN och SvD. För att överkomma detta använde jag tidningens ansamling av artiklar angående dådet: ”Attacken på skolan i Trollhättan” och ”Skoldådet i Trollhättan” respektive. Här genomgick jag samma process och valde tio relevanta artiklar. Sammantaget samlade jag ihop tio artiklar per nyhetstidning och gärningsman. Följaktligen slutade jag med fyrtio artiklar per gärningsman och totalt hundrasextio nyhetsartiklar.

Då jag inte ämnade jämföra nyhetsmedia över tid utan syftade undersöka gestaltningar behövde tid kontrolleras. Jag begränsade mig till fyra dåd som låg relativt nära tidsmässigt: 2010, 2011, 2015 och 2017. Eftersom dådet 2011 skedde i Norge kan det anses aningen problematiskt då jag avsåg jämföra rapporteringar om svenska terrorattacker i svensk nyhetsmedia. Attentatet i Norge fick däremot enorm medial uppmärksamhet i Sverige, samt ligger geografiskt och

¹ Aftonbladet uppskattas ha cirka fyra miljoner läsare dagligen och beskrivs som oberoende socialdemokratisk (Aftonbladet 2020: Aftonbladet 2019).

² DN uppskattas läsas av omkring 1,2 miljoner människor dagligen och betecknas som oberoende liberal (DN 2008).

³ Expressen betecknas som oberoende liberal och uppskattas ha 3 miljoner läsare dagligen (Expressen 2015k: Expressen 2018).

⁴ SvD betecknas som obunden moderat och uppskattas ha 750 000 dagliga läsare (SvD 2003: SvD 2021).

kulturellt/samhälleligt nära och därmed inkluderas det. Jag begränsade mig även till dessa dåd eftersom två av dåden begicks av islamiskt motiverade individer med utländsk bakgrund och de andra två av högerextremistiskt motiverade individer med inhemsk bakgrund. Motiven har identifierats genom läsning av utredningar och tidigare forskning om gärningsmännen. Utöver nyhetsartiklarna har jag även använt mig av andra primära och sekundära källor för informationsinsamlingen. Källorna som använts är vetenskapliga artiklar, rapporter och böcker. Jag har genomgående bedömt källornas tillförlitlighet, värderat deras relevans för undersökningen och använt dem därefter.

5.3 Metoddiskussion

En förekommande kritik gällande kvalitativa studier är att de anses subjektiva och därmed uppmärksammas ofta forskarens tolkningsförmåga (Bergström-Boreus 2012:253). En annan anmärkning är att kriterier för validitet och reliabilitet är svårare att sätta. För att mäta validiteten i kvalitativa undersökningar åsyftar man kontrollera undersökningen trovärdighet. Trovärdigheten hänvisar till i vilken utsträckning det går att dra övertygande slutsatser från det material som presenterats och huruvida slutsatserna kan generaliseras till liknande fall (Halperin-Heath 2017:344). Reliabilitetsaspekten mäts genom undersökningens noggrannhet och överförbarhet snarare än upprepningsprocessen (Bergström-Boreus 2012:41-42). För att uppnå dessa krav har jag eftersträvat ett transparent, öppet och noggrant förhållningssätt. Jag har även strävat efter ett objektivt tillvägagångssätt i materialinsamlingen och analysen. Detta har gjorts med hjälp av ett kodningsschema som klarlägger analysen, samt detaljerat beskrivit urvalet och avgränsningarna. Det är även värt att belysa att syftet med undersökningen är beskrivande snarare än förklarande och begränsas till de fall som undersöks. Vidare kan det framhävas att resultaten inte nödvändigtvis representerar sanningar, utan är ett resultat av just denna studie, det teoretiska ramverket, de valda fallen och min förståelse. Ett ytterligare förtydligande är att undersökningen inte på något sätt syftar till att förminska händelserna, utan endast ämnar belysa gestaltningar i svensk media. Däremot grundar sig undersökningen på ett intresse till varför högerextrema gärningsmän frekvent gestaltas som mindre hotfulla trots det påtagliga hotet de utgör och således är det möjligt att ens värderingar omedvetet påverkar tolkningen som görs.

6 Analys och diskussion

Nedan kommer analysen och resultaten presenteras. Analysen följer en kronologisk ordning och ämnar besvara frågeställningen.

6.1 Taimour Abdulwahab

6.1.1 Utgruppen

Genomgående analysen framgår det att Abdulwahab radikaliserats efter det han flyttat ifrån Sverige 2001 och att det var i Luton, England, som han började få extrema åsikter. I SvD används rubrikerna *"Inte överraskande att han bott i just Luton"* och *"Självordsbombaren bodde i terrornäste"* och Expressen använder rubriken *"Vänner och släktingar överens: Förvandlingen ägde rum i London"* för att belysa förändringen. (Expressen 2010f; SvD 2010b; SvD 2010d). Artiklarna beskriver Luton som polariserat och som ett fäste för islamisk extremism med starka anknytningar till al-Qaida (Aftonbladet 2010e; DN 2010a). Genom att belysa förändringen i Luton frånskriver sig ingruppen ansvaret för de förändrade åsikter och konsekvent blir utgruppen, det vill säga de islamistiska extremisterna som är bosatta eller har kontakter i Luton, ansvariga. Sålunda gestaltas Abdulwahab som en i utgruppen och genom att hänvisa till en utomstående radikaliserings ingruppen ansvar för åsikterna som Abdulwahab erhållit.

Ett annat förekommande tema är att Abdulwahab konstant benämns i relation till islam (DN 2010a). Genomgående framkommer en negativ gestaltning av religionen och med anledning av existerande scheman dras kopplingar mellan religionen och terrorism. Detta eftersom upprepade benämningar av begrepp i relation till varandra gör att de anses relaterad (Entman 2004:7). Religionen framställs därmed negativt och det uttrycks bland annat att *"Han kom hit som tioåring och kom snabbt i det svenska samhället. Men något hände. Taimour blev religiös – och arg"* (Aftonbladet 2010e). Vidare framgår det att Abdulwahab innan flytten var en

sektulariserad tonåring som blivit ”förbytt - mot en man som på en muslimsk kontaktsida söker en ny fru [...]” (Expressen 2010f). Sålunda tillskrivs Abdulwahabs negativa förändring islam. Även i artikel ”Självordsbombaren bodde i terrornäste” framkommer en fientlighet mot muslimer. Detta tydliggörs när artikeln först diskuterar islamistiska extremister och sedan uppmärksammar aktiva högerextrema grupper i Luton, såsom English Defence League. Därefter skrivs det att ”parallellt väcker Taimour Abdulwahabs tid på universitetet i Luton [...] frågor om i vilka miljöer unga muslimer egentligen radikaliseras” och klarlägger att det är unga muslimer som radikaliseras och inte unga män generellt (SvD 2010d). Konsekvent sammankopplas unga muslimer till terrorism genom kumulativa och kognitiva effekter. Genom att förtydliga Abdulwahabs koppling till islam associeras religionen och terrorism vilken bidrar till en negativ gestaltning av islam. Således bidrar gestaltningen till upprätthållandet av in- och utgruppsdynamiken. Då Abdulwahab framställs som muslim blir både han och islam tillskriven utgruppen, och gestaltningen går att tolka utifrån utgruppsfientlighets principen, där utgruppen tillskrivs negativa egenskaper.

Förutom att Abdulwahab kontinuerligt sammankopplas med islam gestaltas han även som medlem i terrorgrupperna al-Qaida och undergruppen Islamiska staten i Irak (ISI). Detta görs genom att inkludera delar utav Abdulwahabs avskedsbrev där han själv uttrycker tillhörighet till ISI (DN 2010j). Utöver Abdulwahabs självuttryckta tillhörighet identifieras en tillskriven utgruppstillhörighet vilket görs genom att bland annat kategorisera Abdulwahab med ”de här radikala individerna” (SvD 2010c). Utöver detta representeras Abdulwahab genomgående som en jihadist, tränad av ISI och al-Qaida (SvD 2010d; SvD 2010e; Expressen 2010f; Expressen 2010i; DN 2010a; DN 2010f; Aftonbladet 2010g; Aftonbladet 2010j). Abdulwahab framställs även i relation till andra terrorister med kopplingar till Luton och relateras bland annat till en man från Luton som tillsammans med fyra andras dömts för att planera ett bombattentat (DN 2010d). Abdulwahab sätts vidare i relation till Usama bin Laden och sammankopplas direkt till al-Qaida (Expressen 2010i). Abdulwahab gestaltas därmed ofta i relation till terroristgrupper och andra terrorister och terrordådet attribueras terrorgruppen istället för individen. Följaktligen ses gruppen snarare än individen som hotet. Detta framgår även eftersom artiklarna konstant uttrycker oro för framtida attentat från nämnda terrorgrupper (Expressen 2010j; Expressen 2010f; DN 2010e; Aftonbladet 2010b; Aftonbladet 2010c; SvD 2010b; SvD 2010d). Då Abdulwahab genomgående relateras till internationella terrorgrupper, Luton och andra terrorister tillskrivs han en tydligt utgruppstillhörighet och beskrivs genomgående med negativa egenskaper.

6.1.2 Ingruppen

Abdulwahab kan identifieras som tillhörande ingruppen när hans bakgrund diskuterars då han ofta beskrivs han ofta som en vanlig, vänlig, glad och skötsam kille, uppvuxen i Tranås (Expressen 2010f; SvD 2010a; SvD 2010f). Artiklarna uppmärksammar hans skolgång och intervjuade klasskamrater menar att han var en glad kille som passade in i samhället. Då den unga Abdulwahab skildras som en vanlig och trevlig kille, uppvuxen i Tranås framkommer en åtskiljning i gestaltningen av Abdulwahab från hans liv i Sverige tills det att han flyttade till Luton. Gestaltningen illustrerar att tills dess att han flyttade var han en vanlig kille, erhöll vanliga åsikter och beskrivs genomgående med positiva egenskaper. Gestaltningen ligger därmed i enlighet med SIT och ingrupspositivitet-principen (Demmers 2017:41). Den negativa gestaltningen av Abdulwahab framkommer efter det att han flyttat utomlands vilket framgår i artikeln: *"Vänner och släktingar överens: Förvandlingen ägde rum i London"* där han först beskrivs som *"utåtriktad, glad och spontan"*, för att sedan tydliggöra förändringen *"När han år 2005 flyttade tillbaka till Sverige hade han sparat skägg, brutit kontakten med sina gamla vänner och kom att leva ett tillbakadraget liv"* (Expressen 2010f). Efter en kort period i Sverige igen flyttade han tillbaka till Luton. Utifrån det teoretiska ramverket framgår det att Abdulwahab initialt ansågs som en del av ingruppen och beskrevs således med positiva egenskaper, men blir efter flytten tillskriven en utgruppstillhörighet och gestalts sedermera med negativa egenskaper. Det framgår även att Abdulwahab blivit 'hjärntvättad' och ett fåtal artiklar åskådliggör en oavsiktligt och ovillig radikalisering. Detta kan utifrån SIT tolkas som att Abdulwahab ofrivilligt blev del av utgruppen vilket framgår då en bekant uttrycker att *"dåliga människor där borta fick tag på honom när han mådde som sämst"* (SvD 2010f). Följaktligen gestaltas inte Abdulwahab nödvändigtvis som en ond terrorist, utan snarare som en man som inte visste vad han ville. Ingruppen framställs därmed inte negativt, medans utgruppen beskrivs som fientlig och skyldig. Därmed går det att tolka att Abdulwahab var en del av ingruppen till dess att han blev 'hjärntvättad' av utgruppen.

Sammanfattningsvis framgår några gestaltningar av Abdulwahab som placerar honom i ingruppen. Han skildras som glad, trevlig och en vanlig kille från Tranås. Den positiva gestaltningen av Abdulwahab upphör däremot i och med flytten till Luton och han blir sedermera del av utgruppen. Den mest framträdande gestaltningen av honom blir således en jihadist, radikaliserad i Luton och tillhörande ett terrornätverk som utgör ett reellt säkerhetshot, och hans sociala identitet och tillhörighet uppmärksammas genomgående.

6.2 Anders Behring Breivik

6.2.1 Utgruppen

Tidigt i analysen representeras Breivik som en högerextrem terrorist då han genomgående benämns i relation till ideologin. Trots Breiviks benämning som en högerextrem terrorist och med betoning på hans bakgrund i högerrörelsen gestaltas han som en ensam gärningsman, obunden till en terroristorganisation eller politisk organisation (SvD 2011e; DN 2011b). Dåden gestaltas således som en individs dåd och Breivik representeras som ensam gärningsman med extrema åsikter. Följaktligen identifieras Breivik som extremist då han genomgående beskrivs erhålla extrema åsikter som inte överensstämmer med normen och därmed gestaltas han inte som tillhörande ingruppen. Det framgår även att Breivik genomgått en förändring, från *”en vanlig pojk”* till att ha blivit *”mer och mer innesluten och distanserad”* (Expressen 2011f). Detta är en återkommande representation, vilket bidrar till förståelsen att han under uppväxten erhållit ingruppstillhörighet men genom åren distanserat sig och konsekvent blivit en del av en utgrupp då hans åsikter inte längre faller inom den ansedda normen. Detta förstärks genom att Breivik beskrivs som isolerad och en enstöring. Även om han återkommande gestaltas som medlem i samhället tillskrivs han karaktärsdrag som en enstöring. Han beskrivs som en *”välpolerad gosse som inte stuckit ut särskilt mycket annat än åsiktsmässigt”* (DN 2011f). Det beskrivs även att han endast haft ett fåtal vänner, aldrig ansågs populär och betraktades som en ’underdog’ som sökt social gemenskap (Expressen 2011f; DN 2011f). Breivik jämförs även med liknande gärningsmän och Sven Granath, forskare på Brottförebygganderådet, beskriver sådana gärningsmän som *”ensamma och asociala, med en kärlek för vapen”* (SvD 2011f). Breivik gestaltas därmed som en enstöring som inte passar in och distanseras ytterligare från det norska samhället och således även ingruppen. Breivik tillskrivs inte nödvändigtvis någon utgrupp då det saknas betoning på en sådan, men ett avståndstagande från ingruppen blir framträdande genom gestaltningen av honom som en isolerad enstöring.

Breiviks radikaliseringsprocess tillskrivs ofta internet och framlägger att Breivik varit aktiv på en mängd olika nazistiska forum (SvD 2011e; SvD 2011f; Expressen 2011d; Aftonbladet 2011c). Breiviks internetanvändande uppmärksammas genomgående, speciellt i relation till antimuslimska och nazistiska forum och kopplas frekvent till radikaliseringsprocessen. Åter identifieras en gestaltning om Breivik som en del av en utgrupp då hans främsta kontakter ofta beskrivs som

internetkontakter existerande utanför det norska samhället (Aftonbladet 2011b; Expressen 2011a; SvD 2011e; SvD 2011f). Således förflyttas radikaliserings från det norska samhället till en utomstående aktör och blir följaktligen en produkt av utgruppens påverkan.

6.2.2 Ingruppen

Breivik gestaltas som en norsk 32-åring, vilket tydligt framgår då artiklarnas rubriker ofta benämner honom som 'Anders, 32 år', 'Anders Behring Breivik' eller '32-åringen'. Tidningarna rapporterar även att den gripna mannen var en 32-årig 'etnisk norrman', bosatt i Skøyen, Oslo (DN 2011a; SvD 2011d). Därmed representeras Breivik som en norsk invånare och det tycks framgå en tolerant beskrivning av honom, hans intressen och bakgrund. Hans bakgrund, enligt min tolkning, beskrivs med någorlunda sympatisk klang. Detta blir påtagligt då Breivik stundtals beskrivs med sympatisk ton och i artikeln '*Anders barndomsvän: Han var en underdog*' görs detta genom att uppmärksamma hur lycklig Breiviks barndom var samt behandlar hur Breiviks och hans mors relation var. Artikeln belyser även att Breiviks far lämnade honom när han var ung (Expressen 2011f). Liknande gestaltning framgår i '*Breivik har erkänt båda attentaten*' där det beskrivs att "*han stod upp för de mobbade*" och var under uppväxten en bra kille (DN 2011i). Gestaltningen bidrar därmed till att läsaren får känslan av att Breivik haft en invecklad barndom och konsekvent väcks någorlunda sympatiska känslor.

Breivik gestaltas även frekvent som massmördare, gärningsman eller mördare snarare än terrorist och dådet beskrivs som skottlossning, massaker eller vansinnesdåd istället för terrorattentat (Aftonbladet 2011a; Expressen 2011e; DN 2011f). De alternativa benämningarna frånskriver Breivik rollen som terrorist och enligt min tolkning kan detta förstås utifrån uppfattningen om terrorattentat som mer allvarligt än massmord. En terrorattack får oftast global uppmärksamhet och allvarliga nationella konsekvenser, såsom ökad säkerhet och implementering av nya lagar. Vidare anses det oftast som ett hot mot nationen. Ett massmord får vanligen mindre allvarliga konsekvenser och betraktas sällan som ett allmänt hot. Genom att benämna Breivik med alternativa benämningar reduceras dådet och anses som mindre allvarligt. Utifrån ingrupspositivitetens-principen kan gestaltningen anses fördelaktigt för ingruppen eftersom den positiva sociala tillhörigheten blir mindre påverkad (Demmers 2017:42).

Breivik tillskrev även sig själv ingruppstillhörighet och då nyhetsartiklarna beskriver eller citerar Breiviks manifest eller inlägg från internetforum uppmärksammas hans sociala tillhörighet. Breivik anser sig själv vara Norges förkämpe och det är uttryckt att motiven för dådet var högerextrema och främlingsfientliga (Expressen 2011a; Expressen 2011d). Breivik beskriver även sig själv som en kristen fundamentalist och betraktas som högerextremist och nationalist. Sammantaget utgör ideologierna ingen fientlighet mot ingruppen utan närmast förstärker utgruppsfientligheten. Breivik uttrycker att *”han är en soldat med uppdrag att stoppa islams utbredning över Europa”* och anser sig således som del av ingruppen (DN 2011e). Artiklarna beskriver sällan Breivik som hotfull trots hans relation till högerextrema och antiislamiska rörelser. Istället framställs han frekvent som ofarlig och hans bakgrund skildras ofta till hans icke-kriminella förflutna (SvD 2011d). Det är även värt att uppmärksamma ett citat där Norges attityd gällande massakern gått från *”hur skyddar vi oss mot ett angrepp utifrån”* till *”hur skapade vi oss ett sådant monster”* (SvD 2011d). Därmed placeras även Breivik i ingruppen av utomstående.

Sammantaget representeras Breivik som en norsk 32-årig extremistisk nationalist som syftade till att försvara Norge. Vidare gestaltas han i majoriteten av artiklarna som en massmördare snarare än en terrorist. Även om han stundtals tillskrivs utgruppstillhörighet kan detta tolkas som ett försök av ingruppen att distansera sig från negativ social gemenskap och frånskriva sig ansvar för dådet. Den generella gestaltningen av Breivik som görs påvisar däremot att han i större grad placeras i ingruppen snarare än utgruppen.

6.3 Anton Lundin Pettersson

6.3.1 Utgruppen

Lundin Pettersson gestalts genomgående som en högerextremist med uttryckta nazistiska och rasistiska åsikter. Han beskrivs som en enskild gärningsman men relateras frekvent till högerextremistiska grupper och även till nazityskland (Expressen 2015d; Expressen 2015a; SvD 2015f; DN 2015g). Det framgår även att gärningsmän, såsom Lundin Pettersson, ofta hyser nazisympatier och att han på internet *”postat naziglorifierande filmer och bilder”* (Expressen 2015a; Expressen 2015i; DN 2015h; SvD 2015e; DN 2015c; Aftonbladet 2015c). Hans

uttryckta nazisympatier och högerextrema intressen är frekvent betonande och när motivet till dådet diskuteras framställs han återigen som högerextremist. Eftersom Lundin Pettersson gestaltas som en högerextremistiskt placeras han i en utgrupp, då hans extrema åsikter skiljer sig från normen. Således tillskrivs han en utgruppstillhörighet vilket kan förklaras utifrån det teoretiska ramverket. Genom att gestalta Lundin Pettersson som en högerextremist med nazisympatier placeras han i en negativt gestaltad utgrupp och ingruppens självkänsla och sociala identitet blir mindre påverkad (Demmers 2017:43; Hogg et al 1995:260). Genom att tillskriva Lundin Pettersson som 'extremist' går det även att identifiera ett avståndstagande från hans handlingar och åsikter.

Ett centralt tema i analysen är Lundin Petterssons relation till internet, där materialet belyser att han frekvent uttryckt sig rasistiskt och nazistisk (SvD 2015e; SvD 2015f; Expressen 2015i; DN 2015d; Aftonbladet 2015g; DN 2015h). Det uppstår ett övergripande fokus på internet i artiklarna och Lundin Pettersson radikaliserings förklaras ofta i relation hans internetaktiviteter. Detta tydliggörs då han sannolikt radikaliserats i ensamhet med inspiration från likasinnade på internet och då artiklarna frekvent kategoriserar Lundin Pettersson åsikter och internetanvändningen tillsammans skapas förståelsen av en radikaliseringsprocess online (SvD 2015f). Tolkningen förstärks ytterligare när artiklarna belyser hans beteende i verkligheten jämfört men det på internet. I verkligheten framställs han som en ensam, trevlig och lågmäld individ som skötte sig i skolan, på arbetsplatsen. På internet beskrivs han som motsatsen (SvD 2015e; SvD 2016b; Expressen 2015i; Aftonbladet 2015i). Genom att skildra att Lundin Pettersson radikaliserades online och inte i det svenska samhället blir han en produkt av utgruppen och ingruppen frånskriver sig därmed ansvaret för radikaliseringsen.

Ett annat framträdande tema är att Lundin Pettersson beskrivs som en enstöring och trots hans relation till högerextremistiska, nazistiska och främlingsfientliga grupper framställs han som ensamt agerande, utan direkta kopplingar till andra. Således framställs ingen grupp som hotfull och Lundin Pettersson representeras som en ensam gärningsman (DN 2015g). Vidare gestaltas Lundin Pettersson som ensam och utstött, och beskrivs som en ensamvarg som känt sig annorlunda och felad av samhället (SvD 2016b; Aftonbladet 2015i; DN 2015d; Expressen 2015a). Genom att gestalta Lundin Pettersson som en ensamvarg och annorlunda placeras han utanför gemenskapen och tillskrivs egenskaper som inte är tillhörande ingruppen. Således åskådliggör artiklarna en exkludering från samhället.

6.3.2 Ingruppen

Lundin Pettersson beskrivs genomgående som en lugn, trevlig och vanlig kille som kände sig ensam och olycklig (SvD 2016b; Expressen 2015c; Aftonbladet 2015j). Lundin Pettersson beskrivs även ha vuxit upp i en bra miljö och bra föräldrar. Det framgår även att ingen i hans omgivning kunde ana att någonting var fel (Expressen 2015i). Lundin Pettersson beskrivs med positiva karaktärsdrag samt med en humaniserade ton då han frekvent representeras som en ensam kille med ett fåtal vänner som känt sig sviken av samhället (SvD 2015b; Expressen 2015d). Han beskrivs sällan som hotfull, vilket förstärks då hans ostraffade bakgrund uppmärksammas (Expressen 2015c). Artiklarna lägger ingen betoning på att han skulle tillhöra någon utgrupp då han sällan frånskrivs några karaktärsdrag som inte anses önskvärda i ingruppen. Således går det att identifiera en ingruppstillhörighet. Utöver att Lundin Pettersson beskrivs med karaktärsdrag som placerar honom i ingruppen går det att identifiera att han själv placerat sig i ingruppen. Genomgående representerats Lundin Pettersson i relation till hans främlings- och invandrarfientliga åsikter och sällan till hans egen nationalitet. Således placeras Lundin Pettersson i ingruppen och han tycks ha identifierat ett hot från en utgruppen, närmare bestämt invandrare (SvD 2015f; DN 2015d; Aftonbladet 2015f; Expressen 2015a). Tidigt i studien identifierades ett tydligt tema om invandrare och med anledning av åtskiljningen mellan invandrare och svenskar i artiklarna gestaltas Lundin Pettersson som en i ingruppen och invandrare som utgruppen. Detta betonas ytterligare när artiklarna väljer att återge att Lundin Pettersson ”*skonade ljushyade*”, ”*riktade in sig på mörkhyade*” och avstod från att attackera yngre barn, flickor, kvinnor och ljushyade (SvD 2016b; SvD 2015a; Expressen 2015g). Lundin Pettersson gestaltas därmed som ej hotfull, till och med skonsam, mot ingruppen medans det finns en uttryckt och aggressiv fientlighet mot utgruppen.

Detta tydliggörs ytterligare då Lundin Pettersson genomgående benämns som mördare, gärningsman eller skolmördaren och undantagsvis som terrorist (SvD 2017j(1); DN 2015e; Aftonbladet 2015i). Endast i artikeln: ”*Skolterroristen: hoppas poliserna siktar ordentligt*” benämns han som terrorist (SvD 2017j(1)). Liksom med Breivik beskrivs dådet sällan som ett terrordåd, utan benämns fastmera som skolmassaker, skolmord och hatbrott (SvD 2016b). Eftersom dådet representeras med omväxlande benämningar skapas en alternativ uppfattning om dådets allvarlighet och betydelse (Expressen 2015b; DN 2015e; Aftonbladet 2015j). Dådet beskrivs beständigt som ett hatbrott med rasistiska motiv och gestaltas således inte som ett hot mot den dominerande gruppen i det svenska samhället. Med utgångspunkt i

ingrupspositivitetens-principen ses detta som mildrande omständigheter då, utifrån min tolkning, terrordåd ofta kategoriseras som värre och allvarligare än hatbrott.

Sammantaget gestaltas Lundin Pettersson som en vanlig kille som ansåg sig utstött ur det svenska samhället. En central gestaltning är att han är en högerextremist som radikaliserades på nätet och inspirerades av likasinnade. Således framställs han stundtals som en del av en annan social kategori. Det framkommer däremot en stark betoning på att han inte utgjort ett hot mot hans uttrycka sociala kategori och Lundin Pettersson blir mer förekommande placerad i ingruppen än i utgruppen.

6.4 Rakhmat Akilov

6.4.1 Utgruppen

Ett framträdande tema är att Akilov utgjorde ett säkerhetshot mot Sverige och det går att utläsa att många nationella åtgärder togs för att förhindra liknande dåd. Dådet på Drottninggatan år 2017 betraktades tidigt som ett terrordåd och statsministern Stefan Löfven gick även ut med att ett terrordåd hade skett (Aftonbladet 2017a). Löfven säger vidare att *”Sverige har blivit attackerat”* och framställer dådet som ett säkerhetshot mot Sverige och Akilov representeras som ett nationellt säkerhetshot. Löfven uttrycker även att *”vi vet att våra fiender är sådana här avskyvärde mördare – inte varandra”*. Genom att belysa citaten i nyhetsmedia placeras Akilov i en utgrupp, bestående av *”avskyvärda mördare”* och belyser fiendens utgruppsstillhörighet (Expressen 2017b). I enlighet med SIT förstås detta då ingruppen tillskrivs positiva egenskaper medans utgruppen tillskrivs negativa egenskaper, såsom *”avskyvärda mördare”*. Artiklarna som analyserats påvisar även att en mängd åtgärder togs för att förhindra liknande dåd. En av åtgärderna var att skärpa gränskontrollerna. Genom att framhålla det som fakta skapar medias gestaltning en förståelse om att hotet kommer utanför Sverige. Akilov relateras även till terrorgruppen Islamiska Staten och andra terrordåd som begåtts av IS-anhängare och framställs ofta som en IS-sympatisör (Aftonbladet 2017b; DN 2017g; Expressen 2017a; Expressen 2017d; Aftonbladet 2017e; SvD 2017b). Även om artiklarna inte uttryckligen återger Akilov som IS-anhängare gestaltas han som sådan då han genomgående relateras till andra terrordådet som skett i Europa, utförda av IS (Aftonbladet 2017c). Akilov skildras även som tillhörande ett

terrornätverk och endast undantagsvis gestaltas som individuell gärningsman. Han framställs aldrig som ensam galning eller 'lone wolf', utan porträtteras genomgående som tillhörande en terrororganisation. Konsekvent går inte att identifiera en alternativ gestaltning eller tolkning då artiklarna tydliggör hans sociala identitet.

Ett annat påfallande tema i analysen är att Akilov är en 39-årig man från Uzbekistan som nekas uppehållstillstånd och illegalt befunnit sig i Sverige (Expressen 2017a; Expressen 2017b; Aftonbladet 2017a; Aftonbladet 2017h; SvD 2017a; DN 2017a; DN 2017b). Genom att belysa Akilovs nationalitet tillskrivs han en tydlig utgruppstillhörighet och framställs därmed inte som svensk medborgare. Detta tydliggörs även när artiklarna redogör att Akilov nekats uppehållstillstånd (SvD 2017c; SvD 2017j(2)). Gestaltningen blir följaktligen att han är en uzbekisk medborgare med nekat uppehållstillstånd och beskrivs även som opålitligt, lögnare, och illegal (SvD 4; DN 2017b; Aftonbladet 2017b). När uppehållstillståndet diskuteras framkommer det att anledningen till att Akilov ansökte var att han ansågs sig i behov av ett skyddstillstånd då han blivit utsatt för tortyr och suttit fängslad i hemlandet. Migrationsdomstolen bedömde däremot hans berättelser som ej trovärdiga, vilket förstärks av att Akilov uppgett olika identiteter, exempelvis Rahmatjon Kurbonov (DN 2017b; DN 2017g; Expressen 2017b; Aftonbladet 2017b; SvD 2017a; SvD 2017b). Akilov tillskrivs därmed negativa egenskaper som inte anses önskvärda i ingruppen och attribueras en plats i utgruppen. Detta kan förstås utifrån ingruppspositivets-principen och utgruppsfientlighets-principen, då utgruppen tillskrivs negativa egenskaper, såsom lögnare och opålitlig.

I antalet artiklar framställs Akilov som tillhörande utgruppen då han emellanåt framställs i relation till sin religion. Akilov placerar även sig själv i en utgrupp när han begärt byta sin dåvarande advokat Johan Eriksson till en sunnimuslimsk advokat. Detta eftersom han anser att endast en sunnimuslimsk advokat kan tillvarata hans intresse (DN 2017d; DN 2017e). Genom att belysa begäran framställs Akilov som sunnimuslim och tillhörande en utgrupp, men placerar även sig själv i utgruppen och menar på att en svensk jurist, med anledning av hans religion inte rättvist kan företräda honom. Således särskiljer Akilov själv på sunnimuslimer och svenskar. Utifrån SIT framgår därmed en gestaltning av Akilov som tillhörande utgruppen, vilken ytterligare framhävs då han själv tillskriver sig denna tillhörighet.

6.4.2 Ingruppen

I artiklarna framgår det att Akilov är en fyrbarnspappa som jobbade hårt för att försörja sin familj och beskrivs av en bekant som: ”*en person som bara ville jobba för att skicka pengar till sina fyra barn och fru i Uzbekistan*”. Han framställs därmed som en familjefar, arbetande i Sverige för att försörja sin hustru och barn som bor utomlands (Expressen 2017e; Expressen 2017f; Aftonbladet 2017e; DN 2017g). Akilov gestaltas därmed som en hårt arbetande familjefar som strävar efter att försörja sin familj, och beskrivs således med positiva egenskaper som kan anses eftersträfvade i en ingrupp. Akilovs tidigare kollega skildrar honom som en vanlig arbetande och inte som en religiös fanatiker (Expressen 2017f). Han beskrivs som en lugn byggarbetare som inte uttryckt extrema åsikter. Det går likaså att identifiera att bekanta till Akilov var överraskade och chockerade över att han låg bakom dådet (Expressen 2017j; Expressen 2017g; Aftonbladet 2017e). Som tidigare nämnt kan detta anses vara positiva egenskaper som är eftersträfvade i ingruppen. Det går däremot inte att urskilja en gestaltning av Akilov som en del av ingruppen, men snarare en avsaknad av avståndstagande och negativa egenskaper, och därmed en brist av utgruppsfientlighet. Utifrån gestaltningen går det därmed att observera att Akilov inte nödvändigtvis anses del av en utgrupp. Sammantaget går det däremot att identifiera att Akilov tillskrivs en tydlig utgruppstillhörighet. Detta klarläggs genom att betona hans nekade uppehållstillstånd, hans medborgarskap, hans kopplingar till terroristnätverk och hans sociala identitet.

6.5 Diskussion

Genomgående i analysen identifieras vissa likheter i gestaltningen av gärningsmännen. Alla individer gestaltas som extremister vars åsikter skiljer sig från normen och ingruppens. Utifrån SIT kan detta förstås då negativa egenskaper, såsom extrema åsikter och handlingarna som begåtts, tillskrivs utgruppen snarare än ingruppen. Följaktligen kan ingruppen ha fortsatt positiv social identitet eftersom handlingarna begåtts av en utgrupp. Vidare gestaltas gärningsmännen som radikaliserade genom utomstående påverkan och radikaleringen förflyttas till utgruppen snarare än ingruppen. Genom att belysa internetaktiviteterna, deras bakgrunder och utomstående kopplingar förflyttas radikaleringen bort från det svenska (eller norska) samhället. Det är även förekommande att individerna beskrivs med positiva egenskaper fram till dess att de anses blivit radikaliserade. Här går det att finna förklaringspotential i den sociala

identitetsteorin, där det framhävs att ingruppen beskriver sina medlemmar med positiva egenskaper och utgruppen med negativa egenskaper. Följaktligen identifieras ett avståndstagande mot individen och dåden genom att hänvisa radikaliserings, motiven och inspirationen till en utgrupp. Det går däremot att identifiera att den övergripande gestaltningen av individerna erhåller stora skiljaktigheter.

En av de tydligaste skillnaderna som framkom var att Akilov och Abdulwahab genomgående gestaltades som terrorister, medans Lundin Pettersson och Breivik gestaltades med alternativa benämningar såsom massmördare, mördare, gärningsman. Även dåden benämns med alternativa benämningar, exempelvis massaker, skoldåd och hatbrott. Även om Breivik och Lundin Pettersson stundtals benämns som terrorist bidrar de alternativa gestaltningar till en varierande förståelse och till olika tolkningar om situationen. I jämförelse med Breivik och Lundin Pettersson benämns Akilov och Abdulwahab genomgående som terrorister och dådet som terrordåd, och alternativa tolkningar går därmed inte att göra. Upprepandet av terrorism i relation till individerna skapar även tydliga kategorier som vädjar till redan existerande scheman om muslimer och terrorism (Perse 2000:32). Utifrån SIT förstås detta eftersom ett terrordåd ofta anses som ett nationellt hot och utgör därmed ett hot mot ingruppen. Om dådet å andra sidan beskrivs med alternativa benämningar försvagas det nationella hotet och hotet mot ingruppen. Således går det att identifiera att Akilov och Abdulwahabs sociala identiteter bidrar till den framträdande gestaltningen.

Breivik och Lundin Pettersson gestaltas även som ensamma gärningsmän med inspiration från likasinnade, medans Akilov och Abdulwahab relateras till internationella terrororganisationer. Det framkommer tydligt i analysen att Breivik och Lundin Pettersson har påvisat högerextrema sympatier och varit aktiva på högerextrema forum. Samma gestaltning förekommer gällande Akilov och Abdulwahab som genomgående benämns som IS-sympatisörer som påvisat extremistiska tendenser online. Skillnader blir därmed tydlig när nyhetsmedia rapporterar om motiven samt individernas sociala identitet. Akilov och Abdulwahab relaterades omedelbart till Islamistisk terrorism och benämns upprepade gånger i relation till andra terrorister, terrordåd och terrororganisationer. Jämförelsevis gestaltas Breivik och Lundin Pettersson som ensamt agerande vars dåd sällan relateras till en grupp. När Breivik och Lundin Pettersson sätts i relation till högerextrema grupperna beskrivs dessa inte som hotfulla. En annan framträdande gestaltning är att Abdulwahab och Akilov, likaså dåden, sätts i relation till islam. Det går att utläsa att motivet bakom dessa dåd relateras till islam och gärningsmännens agerande relateras

till religionen. Breivik däremot benämns sällan i relation till hans religion, det vill säga kristen fundamentalist. Religionen används endast för att beskriva Breivik som individ och relateras inte till dådet.

Akilov och Abdulwahab gestaltas även som nationella hot, även efter deras arrestering och död, medans Lundin Pettersson och Breivik väl gripna eller dödade inte längre utgjorde ett hot, vilket kan förstås med hänvisning till deras sociala identitet. Abdulwahab och Akilov framställs som hot mot Sverige och det framgår att kort- och långsiktiga åtgärder togs för att förhindra liknande attentat. Åtgärderna bestod bland annat av skärpa passkontroller och ökad polisiär närvaro, och artiklarna framställer ett säkerhetshot mot Sverige. Jämförelsevis framställs inte Lundin Pettersson och Breivik som ett nationellt säkerhetshot och detta förstärks då det inte går att utläsa att Säpo borde uppfattat Lundin Pettersson som ett hot, även då han spred högerextremistiska budskap på internet och visade sympatier för likasinnade. Det går däremot att utläsa kritik mot bland annat Säpo då de inte kunde identifiera Abdulwahab som ett säkerhetshot när han delade extremistiska budskap. Således gestaltas Abdulwahab som mer hotfull än Lundin Pettersson och hans sociala identitet framställs som mer hotfull. Genomgående i analysen blev det därmed framträdande att Abdulwahab och Akilov tillskrivs utgruppstillhörighet och porträtteras som ett större hot mot ingruppen än vad Breivik och Lundin Pettersson gör. Abdulwahab och Akilov gestaltas genomgående i relation till ett globalt terrornätverk och som nationella hot, medans Breivik och Lundin Pettersson beskrivs som individer med extremistiska åsikter vars hotfullhet upphörde vid deras arrestering och död. Gestaltningen kan sålunda förstås med hänvisning till deras sociala identitet.

Utifrån analysen går det därmed att argumentera för att svensk nyhetsmedia bidrar till upprätthållandet av in- och utgrupper genom att särskilja hur de gestaltar individerna baserat på deras sociala identiteter. De identifierade gestaltningarna ligger även i enlighet med tidigare forskning som belyser en diskurs i västerländska media där muslimska gärningsmän mer förekommande betraktas som terrorister än vad vita, inhemska gärningsmän gör (Betus et al 2020:2). Utifrån tidigare forskning går det även att argumentera att en skiljaktighet i gestaltningen kan ha negativ påverkan på hur den svenska befolkningen uppfattar individer och sociala kategorier (Kumar 2001:272; Alatas 2005:46). Ett exempel på detta är gestaltning som relaterar terrorism och religion, då det kan bidra till att publiken uppfattar dessa som relaterade och skapar en negativ bild av islam som kan bidra till fiendebilder. Då majoriteten i Sverige

inte är muslimer kan gestaltningarna bidra till ett upprätthållande av in- och utgrupper även i samhället.

7 Slutsats

Undersökningen syftade till att analysera och redogöra hur svensk nyhetsmedia gestaltar olika terrorister och ämnade besvara följande frågeställningar:

- *Föreligger det skillnader i medias gestaltning av individer skyldiga till våldsbejakande brott?*
- *I vilken utsträckning förklaras skiljaktiga gestaltningar av skillnader i sociala identitet?*

Med utgångspunkt i gestaltningsteorin och den sociala identitetsteorin tycks jag mig identifierat en gestaltning av gärningsmännen som till stor del ligger i enlighet med det teoretiska ramverket och tidigare forskning. Den gestaltning som identifierats tycks ligga i enlighet med samhällets existerande in- och utgruppsdiskurser där det framkommer en betoning på utgruppen som ett reellt hot mot ingruppen. Akilov och Abdulwahab, med utländskt påbrå och islamistiska tillhörigheter betraktas genomgående som terrorister, tillhörande internationella terrororganisationer som utgör ett nationellt hot. Vidare betonas de negativa aspekterna som särskiljer dem från ingruppen. En framträdande gestaltningen är även i relation till deras ursprung och utgruppsstillhörighet. Således betonas deras sociala identitet genomgående. Breivik och Lundin Pettersson gestaltas å andra sidan som individuella extremister vars agerande inte krävt nationella åtgärder. Även om det inte läggs stor vikt på de positiva egenskaperna hos Breivik och Lundin Pettersson finns det en generell avsaknad på de negativa aspekterna som nyhetsmedia tillskriven utgruppen. Således framställs Lundin Pettersson och Breivik som tillhörande ingruppen, och mindre betoning på deras sociala identitet görs. Detta förstärks då individerna och dåden benämns med alternativ till terrorister och terrorism.

Sammantaget blir det framträdande att svensk nyhetsmedia kan anses bidra till upprätthållandet av diskurser om in- och utgrupper genom att åtskilja på gestaltningen av individer skyldiga till våldsbejakande brott, där utgruppen genomgående beskrivs som hotfull och fientlig. Även om ingruppen inte beskrivs med utmärkande positiva egenskaper identifieras en gestaltning av Breivik och Lundin Pettersson som mindre hotfulla, ensamt agerande och mindre fokus läggs på deras sociala identitet. Sammanfattningsvis går det att argumentera för att svensk

nyhetsmedia bidrar till upprätthållande av in- och utgrupper genom att genomgående tillskriva Akilov och Abdulwahab egenskaper som placerar dem i en utgrupp medans det finns en avsaknad av dessa egenskaper i gestaltning om Breivik och Lundin Pettersson. Skiljaktigheten i gestaltningarna kan därmed till stor del förklaras med hänvisning till individens sociala identitet.

7.1 Förslag till framtida forskning

Syftet med uppsatsen var att belysa om och hur svensk nyhetsmedia bidrar till upprätthållandet av diskurser om in- och utgrupper genom en analys om hur media gestalter olika terrorister. Även om det redan finns omfattande forskning kring detta håller studien relevans då den bidrar till forskningsområdet samt testar teorins förklaringspotential. Då studien är begränsad till fyra fall och fyra tidningar begränsas även generaliserbarheten och således skapas möjligheter till framtida forskning. Ett förslag till vidare forskning är att öka omfattningen av analysmaterial, då information gällande vardera individen ökar varje dag efter dådet begåtts. Andra framtida undersökningar kan efterforska gestaltningarnas potentiella konsekvenser, exempelvis hur de kan påverka hotbilder. Min studie påvisar existerande diskursen om in-och utgruppen och framtida forskning hade kunnat belysa de potentiella problematiska konsekvenser sådana diskurser har. Framtida undersökningar kan även utvidga antalet fall eller undersöka gestaltningar innan och efter ett terrordåd. Forskningspotentialen är omfattande och då medias roll i samhället anses öka och dess påverkan blir allt mer framträdande är det även ett ytterst relevant och nödvändigt forskningsområde.

8 Källförteckning

8.1 Litteratur

Aftonbladet (2020). *Om Aftonbladet*. <https://www.aftonbladet.se/om-aftonbladet/a/LOIQ4/om-aftonbladet> (Hämtad 2021-05-03).

Aftonbladet (2019). *Ny mätning: Varannan svensk läser Aftonbladet varje dag*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/g7rrMa/ny-matning-varannan-svensk-laser-aftonbladet-varje-dag>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-03).

Alatas, Sayed Farid (red.) (2005). *Challenges & Opportunities for Media in the Global Village*. Singapore: Centre for research on Islamic and Malayan Affairs (RIMA). https://www.researchgate.net/publication/281448705_Covering_Islam_Challenges_Opportunities_for_Media_in_the_Global_Village. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-26).

Bacchi, Carol (2012). Introducing the 'Whats the Problem Represented to be?' approach i Bletsas, A – Beasley, C (red). (2012). *Engaging with Carol Bacchi: Strategic Interventions & Exchanges*. Adelaide: University of Adelaide. <https://reglab.se/wp-content/uploads/2019/02/The-problem-represented-to-be-Carol-Bacchi.pdf>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-06).

Bergström, G., – Boréus, K. (2012) *Textens mening och makt* (3 uppl.). Lund: Studentlitteratur. 461 pp.

Betus, A. E., Kearns, E. M. and Lemieux, A. F. (2020) 'How Perpetrator Identity (Sometimes) Influences Media Framing Attacks as "Terrorism" or "Mental Illness"', *Communication Research*, p. 1. doi: 10.1177/0093650220971142. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Camauer, L., – Nohrstedt, S. A., (2006). *Mediernas Vi och Dem. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Stockholm, Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, Statens Offentliga Utredningar. <https://www.regeringen.se/49bb01/contentassets/976435886ee54a6ebda2f149522e9395/mediernas-vi-och-dom---mediernas-betydelse-for-den-strukturella-diskrimineringen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-07).

Demmers, Jolle (2017) *Theories of Violent Conflict: An Introduction*. Routledge.

DN (2008). *Om Dagens Nyheter*. <https://www.dn.se/nyheter/om-dagens-nyheter/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-28)

DN (2021). *DN förstärker bevakningen av vetenskap*. <https://www.dn.se/vetenskap/dn-forstarker-bevakningen-av-vetenskap/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-28)

Dovidio, J.F – Gaertner, S.L – Pearson, A.R – Riek, Blake M (2005). *Social Identities and Social Context: Social Attitudes and Personerl Well-being*. Emerial Group Publishing Limited. [https://www-emerald-com.ludwig.lub.lu.se/insight/content/doi/10.1016/S0882-6145\(05\)22009-X/full/pdf?title=social-identities-and-social-context-social-attitudes-and-personal-well-being..](https://www-emerald-com.ludwig.lub.lu.se/insight/content/doi/10.1016/S0882-6145(05)22009-X/full/pdf?title=social-identities-and-social-context-social-attitudes-and-personal-well-being..) (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-08).

Entman, R. M. (2004) *Projections of power. [Elektronisk resurs] framing news, public opinion, and U.S. foreign policy*. University of Chicago Press (Studies in communication, media, and public opinion). Available at: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=cat07147a&AN=lub.6196595&site=eds-live&scope=site>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-06).

Expressen (2015k) *Vilken är Expressens politiska tillhörighet*. <https://www.expressen.se/blogg/kvalitetsbloggen/2015/07/vilken-ar-expressens-politiska-tillhorighet/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-28)

Expressen (2018). *Siffror om Expressen*. <https://www.expressen.se/om-expressen/siffror-om-expressen/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-28)

Förundersökningsprotokoll (2017). *Förhör misstänkt del 7:1*. Stockholm, Polisen. <https://www.dropbox.com/sh/wfabfyvmkt6c8tm/AABdcLHT6OmyJXz3FpeYHALra?dl=0&preview=7.1+-+7.2+Förhör+misstänkt.pdf>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-28).

Halperin, S., – Heath, O. (2017). *Political research. Methods and practical skills*. Glasgow: Oxford University Press. 417s.

Hall, S. (1997). The word of representation i Hall, Sturart (red.) *Representation s.1–47* (2.uppl). SAGE publications Ltd. [https://syllabus.pirate.care/_preview/library/Stuart%20Hall/The%20work%20of%20representation%20\(457\)/The%20work%20of%20representation%20-%20Stuart%20Hall.pdf](https://syllabus.pirate.care/_preview/library/Stuart%20Hall/The%20work%20of%20representation%20(457)/The%20work%20of%20representation%20-%20Stuart%20Hall.pdf). (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-04).

Harrison, B. F. (2020) *People Like Us Have Got to Stick Together*. New York: Oxford University Press. <https://search-ebscohost-com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&db=edsoso&AN=edsoso.9780190939557.003.0006&site=eds-live&scope=site>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-24).

Hogg, M.A., - Terry, D.J., - White, K.M (1995). ‘A Tale of Two Theories: A Critical Comparison of Identity Theory with Social Identity Theory’, *Social Psychology Quarterly*, 58(4), pp. 255–269. Available at: <https://search-ebscohost-com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&db=edsjsr&AN=edsjsr.2787127&site=eds-live&scope=site>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-24).

Knobloch-Westerwick, S.,- Hastall, M. R. (2010) ‘Please Your Self: Social Identity Effects on Selective Exposure to News About In- and Out-Groups’, *Journal of Communication*, 60(3), pp. 515–535. doi: 10.1111/j.1460-2466.2010.01495.x. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-16).

Kumar, Deepa (2010) ‘Framing Islam: The resurgence of Orientalism During the Bush II Era. *Journal of Communication Inquiry* 34(3) 254–277, SAGE publications. Available

at: <https://journals-sagepub-com.ludwig.lub.lu.se/doi/pdf/10.1177/0196859910363174>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-03)

MSB: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2017). *Utvärdering av hanteringen av attentatet i Stockholm 7 april 2017*. <https://rib.msb.se/filer/pdf/28471.pdf>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-08).

(NCT): Nationellt Centrum för terrorhotbedömning (2021). *Helårsbedömning 2021 – Sammanfattning: Terrorhotet mot Sverige 2021*. Stockholm: Säkerhetspolisen. https://www.sakerhetspolisen.se/download/18.4ffee9b31787cb4eddc1c/1617117717077/NCT_Helarsbedomning-2021.pdf. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-08).

Norges offentlige utredninger (2012). *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*. Oslo, Departementenes servicesenter Informasjonsforvaltning. <https://www.regjeringen.no/contentassets/bb3dc76229c64735b4f6eb4dbfcdbe8/no/pdfs/nou201220120014000dddpdfs.pdf>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-08).

Perse, E. M. (2000) *Media Effects and Society*. Mahwah, N.J.: Routledge (LEA's Communication Series). Available at: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=56426&site=eds-live&scope=site>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-10).

Polisen (2016). *Händelsen på skolan Kronan i Trollhättan Utvärdering av polisens insats*. Nationella operativa avdelningen. <https://polisen.se/siteassets/dokument/utvarderingar/utvardering-trollhattan-rapport-160318.pdf>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-08).

Polisen (2017). *Utvärdering av den nationella särskilda händelsen Nimo. Polismyndighetens hantering av attentatet i Stockholm 7 april 2017*. Nationella operativa avdelningen. <https://polisen.se/siteassets/dokument/utvarderingar/utvardering-av-attentatet-i-stockholm-7-april-2017.pdf>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-08).

SFS 2003:148: Lag om straff för terroristbrott https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003148-om-straff-for-terroristbrott_sfs-2003-148. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-05).

Strömbäck, J. - Nord, L. (2016). Samma politiska nyheter, men lite mer privat i Truedson, Lars (red.). *Journalistisk i förändring*, s.69-83. Visby: Institutet för mediestudier. <https://mediestudier.se/wp-content/uploads/2016/02/Journalistik-i-förändring-2016.pdf>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-09).

SvD (Svenska Dagbladet) (2003). *Självständig och oberoende av politiska, religiösa, kommersiella eller enskilda intressen*. <https://www.svd.se/sjalvstandig-och-oberoende-av-politiska-religiosa-kommersiella-eller-enskilda-intressen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-28).

SvD (Svenska Dagbladet) (2010k), TT. *Hotbrevet som skickades till TT*. 12 december. <https://www.svd.se/hotbrevet-som-skickades-till-tt>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-03).

SvD (Svenska Dagbladet) (SvD), Kundservice (2021) *Välkommen till Svenska Dagbladet*. <https://kundservice.svd.se/omsvd/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-28).

SvT (Sveriges television), Tolf, J. – Schau, O., (2021a). *Efter attacken: Tre har livshotande skador*. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/jonkoping/misstankt-mordforsok-i-vetlanda-polis-avlossade-tjanstevapen-under-ingripandet>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-09).

SvT (Sveriges television), Söderlund, A.– Larsson, Y. (2021b). *Minst åtta döda i attacker mot spasalonger i USA*. <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/sju-doda-i-attacker-mot-flera-spa-salonger-i-usa>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-05-09).

Säkerhetspolisen (2011). *Säkerhetspolisen 2011*. Säkerhetspolisen. <https://www.sakerhetspolisen.se/download/18.635d23c2141933256ea1b30/1381154797998/Arsbok2011.pdf>. (Elektronisk). Hämtad 2021-05-07).

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) (2021). *Social Identity Theory and the Study of Terrorism and Violent Extremism*. Totalförsvarets forskningsinstitut. <https://www.foi.se/rapportsammanfattning?reportNo=FOI-R--5062--SE>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-07).

White, Jessica (2020) 'Terrorism and the Mass Media', *RUSI Occasional Paper*, Royal United Service Institute for Defence and Security Studies. Available at: https://rusi.org/sites/default/files/terrorism_and_the_mass_media_final_web_version.pdf. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-05).

8.2 Nyhetsartiklar som har analyserats

8.2.1 Material beträffande Adulwahab

Aftonbladet (2010a). *Polisens misstag*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/5VbPPm/polisens-misstag>. (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010b). *Sälde bombbilden*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/rLzBB3/salde-bombbilen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010c). *Brittisk polis har spärrat av Taimours hem*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/0E9MbB/brittisk-polis-har-sparrat-av-taimours-hem>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010d). *”Vi är inte rädda”*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/9mby5q/vi-ar-inte-radda>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010e). *Familjekillen blev misstänkt terrorist*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/6nommQ/familjekillen-blev-misstankt-terrorist>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010f). *Terrorbilden*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/jPO87z/terrorbilden>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010g). *Signalerna Säpo borde ha märkt*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Q15d3W/signalerna-sapo-borde-markt>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010h). *Säpo: Fler personer kan vara inblandade*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/G10ovQ/sapo-fler-personer-kan-vara-inblandade>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010i). *Kan ha varit på väg till*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/xRMGX8/kan-ha-varit-pa-vag-till-centralen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Aftonbladet (2010j). *Stormade ut i vrede*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Kv6O15/stormade-ut-i-vrede>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010a) *Spåren leder till Engelska Luton* <https://www.dn.se/nyheter/sverige/bombdadet-sparen-leder-till-engelska-luton/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010b). *”Har pratade i termer som radikala islamister brukar använda”*. <https://www.dn.se/nyheter/han-pratade-i-termer-som-radikala-islamister-brukar-anvanda/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010c). *Polisen tror att fler kan vara inblandade i bombdådet*. <https://www.dn.se/nyheter/sverige/polisen-tror-att-fler-var-inblandade-i-bombdadet/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010d). *Han talade öppet om sin radikala världsbild*. <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/han-talade-oppet-om-sin-radikala-varldsbild/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010e). *Tre bomber skulle orsaka stor förödelse*. <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/tre-bomber-skulle-orsaka-stor-forodelse/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010f). *Hur bra ska Säpo vara?* <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/hur-bra-ska-sapo-vara/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010g). *Lätt hitta bombrecept – men svårt att göra rätt*. <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/latt-hitta-bombrecept-men-svart-gora-ratt/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010h). *Självmoordsbombaren hyllas på nätet*. <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/sjalvmordsbombaren-hyllas-pa-natet/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010i). *Sverige vill gärna behålla oskulden – trots att den förlorats flera gånger* <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/sverige-vill-garna-behalla-oskulden-trots-att-den-forlorats-flera-ganger/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

DN (2010j). *Avskedsbrevet övertygar islamolog om att dådet är en enskilds människas verk* <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/avskedsbrevet-overtygar-islamolog-om-att-dadet-ar-en-enskild-manniskas-verk/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010a). *Han planerade att spränga tre bomber* <https://www.expressen.se/nyheter/han-planerade-att-spranga-tre-bomber/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010b) *Brittisk insats efter bomberna i Stockholm* <https://www.expressen.se/nyheter/brittisk-insats-efter-bomberna-i-stockholm/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010c) *Insatsstyrkan slog till mot släktingarna* <https://www.expressen.se/nyheter/insatsstyrkan-slog-till-mot-slaktingarna/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010d). *Barnen bortförda av polis.* <https://www.expressen.se/nyheter/barnen-bortforda-av-polis/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010e) *Chefsåklagaren: vi utgår från att han hade en medhjälpare.* <https://www.expressen.se/nyheter/chefsaklagaren-vi-utgar-fran-att-han-hade-medhjalpare/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010f) *Vänner och släktingar överens: Förvandlingen ägde rum i London.* <https://www.expressen.se/nyheter/vanner-och-slaktingar-overens-forvandlingen-agde-rum-i-london/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010g). *Blev utslängd från moskén – var radikal.* <https://www.expressen.se/nyheter/blev-utslangd-fran-mosken-var-radikal-9/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010h). *Manifestationer mot våld efter terrordådet.* <https://www.expressen.se/nyheter/manifestationer-mot-vald-efter-terrordadet/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010i). *Han fick hjälp av terrorgrupp i Irak.* <https://www.expressen.se/nyheter/han-fick-hjalp-av-terrorgrupp-i-irak/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

Expressen (2010j). *Uppmärksamheten kan locka hit fler terrorister.* <https://www.expressen.se/nyheter/uppmarksamheten-kan-locka-hit-fler-terrorister/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010a) *Beskrivs som en vanlig kille.* <https://www.svd.se/beskrivs-som-en-vanlig-kille>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010b). *Inte överraskande att han bott i just Luton.* <https://www.svd.se/inte-overraskande-att-han-bott-i-just-luton>(Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010c). *Sverige måste vara på sin vakt.* <https://www.svd.se/sverige-maste-vara-pa-sin-vakt>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010d) *Självordsbombaren bodde i terrornäste.* <https://www.svd.se/sjalvmordsbombaren-bodde-i-terrornaste>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010e). *Bombman kan ha övat i Irak.* <https://www.svd.se/bombman-kan-ha-ovatt-i-irak>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010f) *Han måste ha blivit hjärntvättad.* <https://www.svd.se/han-maste-ha-blivit-hjarntvattad>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010g). *Extremt våldsam grupp som tagit hundratals liv.* <https://www.svd.se/extremt-valdsam-grupp-som-tagit-hundratals-liv>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010h). *Svensk imam utlyser fatwa mot terrorrådet.* <https://www.svd.se/svensk-imam-utlyser-fatwa-mot-terrorradet>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010i). *Stockholm pekat ut i ett nytt terrorhot.* <https://www.svd.se/stockholm-pekast-ut-i-ett-nytt-terrorhot>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

SvD (2010j). *Tågförare fick kontrollera bombhot.* <https://www.svd.se/tagforare-fick-kontrollera-bombhot>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-19).

8.2.2 Material beträffande Breivik

Aftonbladet (2011a) *Minst 85 döda i vansinnesdåd.* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/kapjjL/minst-85-doda-i-vansinnesdadet>. (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011b). *Han spred sitt hat på nätet.* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/6nBAR3/han-spred-sitt-hat-pa-natet>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011c). *Anders, 32, misstänkt ligga bakom dåden.* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Xw5QLx/anders-32-misstanks-ligga-bakom-daden>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011d). *Terrorrådet – detta har hänt.* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/J11Ay7/terrorradet--detta-har-hant>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011e). *Kan släppas om 14 år.* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Rxmd22/kan-slappas-om-14-ar>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011f). *32-åringen köpte sex ton konstgödsel.*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/p6njXW/32-aringen-kopte-sex-ton-konstgodselsel>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011g). *Här planerade han massmord.*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/BJyXPE/har-planerade-han-massmord>. (Elektronisk).
(Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011h). *Breivik erkänner terrorangreppen.*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/21PAKv/breivik-erkanner-terrorangreppet>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011i). *Mördarens manifest skickades till politiker.*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/zL4joO/mordarens-manifest-skickades-till-politiker>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2011j). *"Har inte uppgett något motiv".*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/1kjpaW/har-inte-uppgett-nagot-motiv>. (Elektronisk).
(Hämtad 2021-04-20).

DN (2011a). *32-åringen misstänkt för både brotten.* <https://www.dn.se/nyheter/varlden/32-aringen-misstanks-for-bada-brotten/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2011b). *Har uttryckt högerextrema åsikter.* <https://www.dn.se/nyheter/varlden/har-uttryckt-hogerextrema-asikter/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2011c). *Gärningsmannens näthat mot vänstern.*
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/garningsmannens-nathat-mot-vanstern/>. (Elektronisk).
(Hämtad 2021-04-20).

DN (2011d). *Just nu: Behring Breivik erkänner massmord.*
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/just-nu-behring-breivik-erkanner-massmord/>. (Hämtad 2021-04-20).

DN (2011e). *Detta har hänt: Terrorattackerna i Norge.*
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/detta-har-hant-terrorattackerna-i-norge/>. (Elektronisk).
(Hämtad 2021-04-20).

DN (2011f). *Misstänkte massmördarens Facebooksida väcker många frågor.*
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/misstankte-massmordarens-facebooksida-vacker-fragor/>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2011g). *Mördarens manifest beskriver attentaten.*
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/mordarens-manifest-beskriver-attentaten/>. (Elektronisk).
(Hämtad 2021-04-20).

DN (2011h). *Anders Behring Breivik erkänner.* <https://www.dn.se/nyheter/varlden/anders-behring-breivik-erkanner/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2011i). *Breivik har erkänt båda attentaten*. <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/breivik-har-erkant-bada-attentaten/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2011j). *Så planerade 32-åringen terrorattentaten*. <https://www.dn.se/nyheter/varlden/sa-planerade-32-aringen-terrorattentaten/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011a). *Anders Behring Breivik, 32, anhållen för attackerna i Norge*. <https://www.expressen.se/nyheter/anders-behring-breivik-32-anhallen-for-attackerna-i-norge/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011b). *Polisen: Han vill förklara sig* <https://www.expressen.se/nyheter/polisen-han-vill-forklara-sig/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011c). *Så gick gärningsmannen tillväga*. <https://www.expressen.se/nyheter/sa-gick-garningsmannen-till-vaga/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011d). *Känslan av att ha träffat en massmördare*. <https://www.expressen.se/nyheter/kanslan-av-att-ha-traffat-en-massmordare/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011e). *Han fotade mördaren: Overkligt att jag faktiskt var nära*. <https://www.expressen.se/nyheter/han-fotade-mordaren-overkligt-att-jag-faktiskt-var-sa-nara/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011f). *Anders barndomsvän: Han var en underdog*. <https://www.expressen.se/nyheter/anders-barndomsvan-han-var-en-underdog/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011g). *Han ville angripa makteliten*. <https://www.expressen.se/nyheter/han-ville-angripa-makteliten/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011h). *Terrorn varade i en och en halv timme*. <https://www.expressen.se/nyheter/terrorn-varade-i-en-och-en-halv-timme/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011i). *Anders, 32, la ut sin terrorplan på nätet*. <https://www.expressen.se/nyheter/anders-32-la-ut-sin-terrorplan-pa-natet/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2011j). *Anders, 32, erkänner dåden i Oslo – advokat bekräftar*. <https://www.expressen.se/nyheter/anders-32-erkanner-daden-i-oslo-advokat-bekraftar-9/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011a). *SvD rapporterade direkt*. <https://www.svd.se/svd-rapporterade-direkt/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011b). *Så var lördagen efter terrorn*. <https://www.svd.se/sa-var-lordagen-efter-terrorn/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011c). *Norge i sorg efter terrordåden*. <https://www.svd.se/norge-i-sorg-efter-terrordaden>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011d) *Norge vaknade till en mardröm*. <https://www.svd.se/norge-vaknade-till-en-mardrom>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011e). *Uppmanade till kamp mot kulturmarxisterna*. <https://www.svd.se/uppmanade-till-kamp-mot-kulturmarxisterna>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011f). *Behring Breivik var med i nazistiskt forum*. <https://www.svd.se/berhing-breivik-var-med-i-nazistiskt-forum>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011g). *Attentatet liknar inget annat*. <https://www.svd.se/attentaten-liknar-inget-annat>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011h). *Vittnen: Ungdomar flydde i panik*. <https://www.svd.se/folk-flydde-i-alla-riktningar>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011i). *Mördaren hade stora mängder ammunition kvar*. <https://www.svd.se/mordaren-hade-stora-mangder-ammunition-kvar>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2011j). *Drogerna kan ha gjort honom aggressiv och paranoid*. <https://www.svd.se/drogerna-kan-ha-gjort-honom-aggressiv-och-paranoid>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

8.2.3 Material beträffande Lundin Pettersson

Aftonbladet (2015a). *Två döda och två skadade efter skolattacken*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/a/kaBO6A/tva-doda-och-tva-skadade-efter-skolattacken>. (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015b). *Skolattacken i Trollhättan – detta har hänt*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/ddr8Qo/skolattacken-i-trollhattan--detta-har-hant>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015c). *Anton, 21, misstänkt för mordet på skolan*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/ddr8Qo/skolattacken-i-trollhattan--detta-har-hant>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015d). *Han poserar tillsammans med mördaren*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/kaBOWB/han-poserade-tillsammans-med-mordaren>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015e). *Han marscherade som en militär*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/zLVyP4/han-marscherade-som-en-militarmordaren>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015f). *21-åringen lämnade ett avskedsbrev.*-
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/p6VveV/21-aringen-lamnade-ett-avskedsbrev>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015g). *I hans hembygd är segregations självklar*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/p6VveV/21-aringen-lamnade-ett-avskedsbrev>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015h). *Kommenderingschefen: "Dragit lärdomar av tidigare skolskjutningar"*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/Kva9be/kommenderingschefen-dragit-lardomar-av-tidigare-skolskjutningar>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015i). *Det fanns inga tecken på vad som skulle hända.*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/G15bpV/det-fanns-inga-tecken-pa-vad-som-skulle-handa>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Aftonbladet (2015j). *Grannarna: "Han verkade gladare än vanligt"*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/4dxAVe/grannen-han-verkade-gladare-an-vanligt>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2015a). *Tre döda efter attack på skola i Trollhättan.*
<https://www.dn.se/nyheter/sverige/tre-doda-efter-attack-pa-skola-i-trollhattan/>. (Elektronisk).
(Hämtad 2021-04-20).

DN (2015b). *Three dead after knife attack in Trollhättan.*
<https://www.dn.se/nyheter/sverige/three-dead-after-knife-attack-in-trollhattan/>.(Elektronisk).
(Hämtad 2021-04-20).

DN (2015c). *En 21-åring som gillade Nazityskland.* <https://www.dn.se/nyheter/sverige/en-21-aring-som-gillade-nazityskland/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2015d). *Lasse Wierup: 21-åringen tillbringade påfallande mycket tid vid datorn.*
<https://www.dn.se/nyheter/sverige/lasse-wierup-21-aringen-tillbringade-pafallande-mycket-tid-vid-datorn/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2015e). *Dådet i Trollhättan ett hatbrott.* <https://www.dn.se/nyheter/sverige/dadet-i-trollhattan-ett-hatbrott/>.(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2015f). *Medieuppgifter: Avskedsbrev hos 21-åringen.*
<https://www.dn.se/nyheter/sverige/medieuppgifter-avskedsbrev-hos-21-aringen/>.
(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2015g). *Det pekar åt nazisthålllet.* <https://www.dn.se/nyheter/sverige/polisen-det-pekare-at-nazisthallet/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2015h). *Beslagtagen dator visar hur skolmördaren förberedde dådet.*
<https://www.dn.se/nyheter/sverige/polisen-det-pekare-at-nazisthallet/>.(Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2015a). *Poliserna berättar om skolattacken i Trollhättan.* <https://www.dn.se/nyheter/sverige/poliserna-berattar-om-skolattacken-i-trollhattan/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

DN (2016a). *Utredningen om skomorden avslutad.* <https://www.dn.se/nyheter/sverige/utredning-om-skolmorden-i-trollhattan-avslutad/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015a). *Tre döda efter svärdattack på skola.* <https://www.expressen.se/gt/en-person-har-blivit-skjuten-pa-skola/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015b). *Three dead after sword attack in school.* <https://www.expressen.se/gt/one-dead-after-sword-attack-in-school/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015c). *Misstänke mördaren – så levde han sitt liv.* <https://www.expressen.se/gt/misstankte-mordaren--sa-levde-han-sitt-liv/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015d). *Anton Lundin Pettersson mördare två i skolan.* <https://www.expressen.se/nyheter/anton-lundin-pettersson-mordade-tva-i-skolan/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015e). *Vi trodde han klätt ut sig inför halloween.* <https://www.expressen.se/gt/vi-trodde-han-klatt-ut-sig-infor-halloween/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015f). *Polisen: Dådet var rasistiskt hatbrott.* <https://www.expressen.se/gt/polisen-dadet-var-rasistiskt-hatbrott/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015g). *Avskedsbrev visar mördarens motiv.* <https://www.expressen.se/gt/avskedsbrevet-visar-mordarens-motiv/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015h). *Mördarens lögn innan han åkte till skolan.* <https://www.expressen.se/gt/mordarens-logn-innan-han-akte-till-skolan/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015i). *Vännerna: Anton var en ensamvarg.* <https://www.expressen.se/gt/vannerna-anton-var-en-ensamvarg/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

Expressen (2015j). *Skolattacken väcker onda minnen i staden.* <https://www.expressen.se/gt/skolattacken-vacker-onda-minnen-i-staden/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015a). *Polisen: Han valde ut sina offer.* <https://www.svd.se/polisen-det-ror-sig-om-ett-hatbrott/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015b). *Mördaren var tillbakadragen.* <https://www.svd.se/garningsmannen-var-tillbakadragen/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015c). *Avskedsbrev visar att dådet var planerat*. <https://www.svd.se/1200-polisen-haller-pesskonferens>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015d). *Stora likheter med Breivik*. <https://www.svd.se/stora-likheter-med-breivik>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015e). *Vän till mördarens familj: Jättegokille – obegripligt*. <https://www.svd.se/nazism-lockade-enstoring--mordutredning-fortsatter>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015f). *Nya spår hittade i skolmördarens dator*. <https://www.svd.se/nya-spar-hittade-i-skolmordarens-dator>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015g). *Planerade skoldådet två veckor i förväg*. <https://www.svd.se/planerade-skoldadet-tva-veckor-i-forvag>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015h). *Polisen om Trollhättan-dådet: Han var sminkad*. <https://www.svd.se/polisen-berattar-om-skolattacken>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD (2015i). *Ensam skolmördare planerade noga*. <https://www.svd.se/profil-ska-ge-bakgrund-till-skolmord>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

SvD 2017(j(1)). *Skolterroristen: hoppas poliserna siktar ordentligt*. <https://www.svd.se/skolterroristen-jag-hoppas-poliserna-siktar-ordentligt>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-20).

8.2.4 Material beträffande Akilov

Aftonbladet (2017a) *Terrorådet i Stockholm – detta vet vi just de*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/QvdBV/terrorad-et-i-stockholm--detta-vet-vi-just-nu>. (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017b). *Attack in central Stockholm: 4 dead – explosives found in lorry*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/KJOR5/attack-in-central-stockholm-4-dead-explosives-found-in-lorry>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017c). *Bara en tidsfråga innan Sverige skulle drabbas..* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/VnKMP/bar-a-en-tidsfraga-innan-sverige-skulle-drabbas>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017d). *En man gripen i norra Stockholm – sa sig bara gärningsmannen*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/8arMQ/en-man-gripen-i-norra-stockholm-sa-sig-vara-garningsman>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017e). *Terrormisstänkt gömde sig bland tågpendlare*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/a/BaA97/terrormisstankt-gomde-sig-bland-tagpendlare>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017f). *Nattliga tillslag i Stockholm efter misstänkta dådet*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/lopoA/nattliga-tillslag-i-stockholm-efter-misstankta-dadet>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017g). *Stockholm vaknar till en ny dag*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/dAxKA/stockholm-vaknar-till-en-ny-dag>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017h). *Hjältevitnena ledde polisen till misstänkte terroristen*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/1a1LQ/hjaltevitnena-ledde-polisen-till-misstankte-terroristen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017i). *Så flydde misstänkte terroristen*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/a/5aP5z/sa-flydde-misstankte-terroristen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Aftonbladet (2017j). *Han ska försvara misstänkte terroristen*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/WPQwk/han-ska-forsvara-misstankte-terroristen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017a). *Dådet på Drottninggatan: Detta har hänt*. <https://www.dn.se/sthlm/dadet-pa-drottninggatan-detta-har-hant/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017b). *39-åringen saknade skyddsbehov och ljög om sin identitet*. <https://www.dn.se/sthlm/39-aringen-saknade-skyddsbehov-och-ljog-om-sin-identitet/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017c). *Tillslag mot terrormisstänkte tidigare arbetsgivare*. <https://www.dn.se/sthlm/tillslag-mot-terrormisstanktes-tidigare-arbetsgivare/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017d). *Terrormisstänkte Rakhmat Akilov begärs häktad*. <https://www.dn.se/sthlm/terrormisstankte-rakhmat-akilov-begars-haktad/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017e). *Akilov häktad för terrorbrott*. <https://www.dn.se/sthlm/akilov-haktad-for-terrorbrott/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017f). *Polisen: Utredning om terrorattentatet kan ta ett år*. <https://www.dn.se/sthlm/polisen-utredning-om-terrorattentatet-kan-ta-ett-ar/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017g). *Här är vad vi vet om de terrormisstänkta*. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017h). *Akilov kräver muslimsk försvarare*. <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/akilov-kraver-muslimsk-forsvarare/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017i). *Han bedömdes inte som trovärdig*. <https://www.dn.se/arkiv/nyheter/han-bedomdes-inte-som-trovardig/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

DN (2017j). *Ensamvarg eller inte, inget går ännu att utesluta.* <https://www.dn.se/sthlm/ensamvarg-eller-inte-inget-gar-annu-att-utesluta/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017a). *Lastbil har kört in i folkmassa i Stockholm.* <https://www.expressen.se/nyheter/stockholm/lastbil-har-kort-in-i-folkmassa-i-stockholm/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017b). *Terrorn i Stockholm – detta vet vi har hänt.* <https://www.expressen.se/nyheter/terrorn-i-stockholm--detta-vet-vi-har-hant/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017c). *Eiffeltornet säcks ner – för offren i Stockholm.* <https://www.expressen.se/nyheter/eiffeltornet-slacks-ner--for-offren-i-stockholm/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017d). *Bilderna visar: här är terroristens flyktväg.* <https://www.expressen.se/nyheter/bilderna-visar-har-ar-terroristens-flyktvag/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017e). *Väska med sprängmedel hittad i lastbilen.* <https://www.expressen.se/nyheter/stockholm/vaska-med-sprangmedel-hittad-i-lastbilen/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017f). *Kvinna berättar om misstänkte 39-åringen.* <https://www.expressen.se/nyheter/stockholm/familjen-ville-inte-ha-honom-i-lagenheten/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017g). *Misstänkte terroristen kopplad till tidigare stadhärva.* <https://www.expressen.se/nyheter/misstankte-terroristen-kopplad-till-tidigare-stadharva/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017h). *Det gäller för kollektivtrafiken i Stockholm.* <https://www.expressen.se/nyheter/det-galler-for-kollektiv-trafiken-i-stockholm/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017i). *Sex till förhör efter dådet i Stockholm.* <https://www.expressen.se/nyheter/tillslag-mot-flera-personer-i-stockholm/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

Expressen (2017j). *39-åringens eget intyg visar: Är sprängexpert.* <https://www.expressen.se/nyheter/39-aringens-egna-intyg-visar-ar-sprangexpert/>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017a). *Dådet på Drottninggatan: Där här vet vi.* <https://www.svd.se/dadet-pa-drottninggatan-det-har-vet-vi-p68i>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017b). *Polisen: Utredningen kan ta ett år.* <https://www.svd.se/polisen-utredningen-kan-ta-ett-ar>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017c). *Misstänkte terroristen använde flera namn.* <https://www.svd.se/misstankte-terroristen-anvande-flera-namn-i-sverige>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017d). *Akilov begärs häktad – kontakter med anhållen utreds.* <https://www.svd.se/kontakter-mellan-akilov-och-anhallen>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017e). *Kräver fler poliskontroller: Kan inte ha det som nu.* <https://www.svd.se/kinberg-batra-efter-dadet-polisen-maste-utvisa-fler>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017f). *Polisen lägger pussel om ödesdigra dygnet.* <https://www.svd.se/splittrad-bild-av-odesdigra-dygnet>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017g). *Akilov häktas och erkänner terroristbrott.* <https://www.svd.se/vi-borde-ha-gjort-mer-redan-2010/om/terrordadet-pa-drottninggatan>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017h). *Akilov häktad – erkänner terroristbrott.* <https://www.svd.se/terrordadet-pa-drottninggatan>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017i). *Chauffören och Akilov hade bott grannar.* <https://www.svd.se/uppgifter-minst-tva-har-kallat-sig-rakhmat-akilov>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).

SvD (2017j(2)). *Terrorforskare: flera drivkrafter till dådet.* <https://www.svd.se/norsk-expert-flera-drivkrafter-till-dadet>. (Elektronisk). (Hämtad 2021-04-21).